

DIPLOMADOLGOZAT

ADORJÁN SÁRA

Pénzügy szak

Budapest

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Pénzügy Szak

**Az Európai Unió pályázati források hatása a nyertes kkv-kra a
Balassagyarmati járásban**

A GINOP 1.2.2-15 program hatásvizsgálata

Belső konzulens: Dr. Belovecz Mária

egyetemi docens

Készítette: Adorján Sára

YKPAP7

levelező tagozat

Intézet: Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

Tanszék: Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Budapest

2023

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	3
2. A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK	5
2.1. A kis- és középvállalkozások gazdasági és társadalmi szerepe.....	6
2.1.1. A kis- és középvállalkozások szerepe Magyarországon.....	6
2.1.2. A kis- és középvállalkozások szerepe az Európai Unióban	11
3. A FINANSZÍROZÁS	13
3.1. A finanszírozás formái.....	16
3.1.1. Állami támogatások és pályázatok	19
3.1.2. Az Európai Unió támogatási rendszer	21
3.2. Az állami támogatások hatásának korábbi tapasztalatai.....	23
4. A BERUHÁZÁSOK JELLEMZŐI	25
5. ANYAG ÉS MÓDSZER	27
5.1. Adatgyűjtés és az elemzés eszközei	28
5.2. A GINOP 1.2.2.-15 pályázat bemutatása.....	31
5.3. A pályázaton nyertes vállalkozások bemutatása.....	32
6. A PÁLYÁZAT HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA.....	36
6.1. A mérleg elemzése.....	37
6.2. Az eredménykimutatás elemzése.....	50
6.3. Pénzügyi mutatók elemzése.....	56
6.4. Foglalkoztatottak száma	61
7. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK	63
8. ÖSSZEFOGLALÁS.....	65
IRODALOMJEGYZÉK	67
MELLÉKLETEK.....	71
FÜGGELÉKEK.....	77

1. Bevezetés

A kis- és középvállalkozások szerepe rendkívül fontos nemcsak Magyarországon, hanem az Európai Unióban is, a vállalkozások több, mint 99%-át a kkv-szektor teszi ki, valamint a foglalkoztatottak 66%-a is ebben a szektorban tevékenykedik. Elmondható, hogy a kkv-k adják a gazdaság és a társadalom gerincét, ezért érdemes figyelemmel kísérni a helyzetüket, a bennük rejlő lehetőségeket felismerni és támogatni őket.

A kkv-szektor hiába kiemelkedő sok szempontból, a finanszírozási forrásokhoz való jutása kihívást jelent. Az Európai Unióval folytatott közös programok fontos célja támogatni, finanszírozáshoz segíteni a kkv-szektor, legfőképpen vissza nem térítendő támogatásokkal. Jelenleg már az 5. fejlesztési ciklus zajlik, és ezen támogatások célja, hogy a kkv-k a támogatás hatására a gazdaság és társadalom számára hasznot hajtsanak, kedvezőbb pozícióba kerüljenek, a munkahelyeket megőrizték.

Diplomadolgozatom témáját elsősorban a kkv-szektor kiemelt fontossága ihlette. A másik oka a témaválasztásomnak az a gondolat, hogy az Európai Unió pályázatok mennyire fontosak a vállalkozásoknak, mit jelentenek azok a magyar gazdaság számára. Ez elgondolkodtatott azon, hogy a múltban elérhető EU-s pályázatoknak milyen hatása volt az azt elnyerő vállalkozásokra, a várakozásoknak és céljuknak megfelelt-e hatásuk.

A Balassagyarmati járási vállalkozásokat választottam a kutatásom tárgyául, mivel Nógrád az egyik legelmaradottabb vármegye Magyarországon, így érdekesnek találtam a vármegyén belül az egyik járást vizsgálni, szemben egy fejlettebb vármegyével.

Dolgozatom első felében a szakirodalom alapján először a kis- és középvállalkozások általános jellemzőit ismertetem, a besorolásukat, a hazai és Európai Unió helyzetüket, a gazdaságban betöltött szerepüket, a velük szemben folytatott stratégiát. Bemutatom a Nógrád vármegyei vállalkozások és kkv-k legfontosabb jellemzőit is.

A harmadik fejezetben bemutatom a finanszírozás formáit, specialitásait, különös tekintettel az állami támogatásokra és pályázati lehetőségekre, ismertetve a legfontosabb támogatási és pályázati fogalmakat. Végül az Európai Unió 7 éves programidőszakait mutatom be, kiemelve a Széchenyi 2020 programot és a GINOP operatív programot. Az állami támogatások hatásait is ismertetem a szakirodalom alapján, az eddigi tapasztalatok tükrében. A szakirodalmi feldolgozást a beruházások jellemzőinek, típusainak bemutatásával zárom.

Dolgozatom második felében a saját kutatásomat végzem el. Vizsgálatomban a GINOP 1.2.2-15 pályázat, Balassagyarmati járásban nyertes vállalkozásait vizsgálom meg.

Vizsgálatomnak a célja a pályázat hatásainak megismerése. Ehhez a vállalkozások beszámolóit, mérlegeit és eredménykimutatásait elemzem, 2014-től (pályázat elnyerése előtti évtől) kezdve 2020-ig.

Arra keresem a választ a kutatásom által, hogy a támogatás eredményez-e egyrészt növekedést vagy fejt-e ki valamiféle hatást egyes területekre. Megvizsgálom, hogy hat-e a vállalkozások vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetére, foglalkoztatotti létszámára.

Kutatásomhoz elvégzett elemzéseimmel a célom, hogy megismerjem, hogy a tárgyi eszközök és a nettó árbevétel növekedett-e a támogatás hatására. Másrészt célom megismerni, hogy a likviditásra, a jövedelmezőségre pozitívan hatott-e a pályázat elnyerése, végül, hogy a foglalkoztatotti létszámra milyen hatással volt. Ehhez a vállalkozások eszköz és forrásállományát, belső szerkezetét és az eredménykimutatásait vizsgálom meg, valamint likviditási és jövedelmezőségi mutatókat számítok, melyek alakulásáról trendeket, sorokat készítek.

2. A kis- és középvállalkozások

A következő fejezetekben a kis- és középvállalkozási szektort mutatom be. Először is fogalmi meghatározását és a besorolásukat, majd a gazdasági és társadalmi szerepüket Magyarországon és az Európai Unióban.

A mikro-, kis- és középvállalkozásokról (innentől: kkv) meghatározásáról, fejlődésük támogatásáról a 2004. évi XXXIV. törvény rendelkezik. A kkv-k méret szerinti besorolásához a törvény három gazdasági mutatót határoz meg, melyeknél felső határt szab meg. A három gazdasági mutató a vállalkozás létszáma, nettó árbevétele és a mérlegfőösszege. A három mutatóból kettőnek kell megfelelnie a vállalkozásnak (Ptk., 2004). Az 1. táblázatban látható a mutatók szerinti besorolás.

1. táblázat: A kkv-szektor besorolása

	Létszám (fő)	és	Éves nettó árbevétel (euró)	vagy	Mérlegfőösszeg (euró)
Közép-vállalkozás	<250	és	≤ 50 000 000	vagy	≤ 43 000 000
Kisvállalkozás	<50	és	≤ 10 000 000	vagy	≤ 10 000 000
Mikrovállalkozás	<10	és	≤ 2 000 000	vagy	≤ 2 000 000

Forrás: Saját szerkesztés, Ptk. (2004) alapján

Középvállalkozásnak számít az a vállalkozás, melynek a létszáma 250 főnél kevesebb és az éves nettó árbevétele 50 millió euró alatti vagy a mérlegfőösszege 43 millió euró maximum.

Kisvállalkozásnak felel meg az a vállalkozás, melynek a létszáma 50 főnél kevesebb és az éves nettó árbevétele 10 millió euró alatti vagy a mérlegfőösszege 10 millió euró maximum.

Mikrovállalkozásnak számít az a vállalkozás, melynek a létszáma 10 főnél kevesebb és az éves nettó árbevétele 2 millió euró alatti vagy a mérlegfőösszege 2 millió euró maximum.

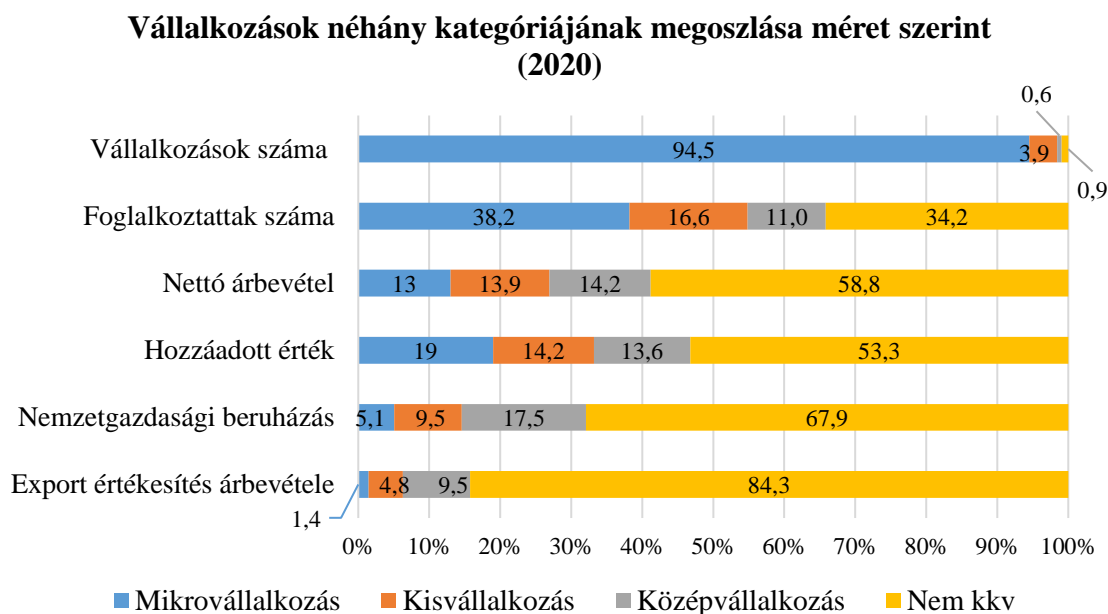
Nem számít kkv-nak az a vállalkozás, amelyiken az állam vagy önkormányzat tulajdoni részesedése (közvetlen vagy közvetett) 25%-nál nagyobb. Ha a törvény „kkv-t”, mikro-, kis- és közepes vállalkozást”, valamint „kis- és közepesvállalkozást” említ, ott a 2004. évi XXXIV. törvény szerinti kkv-t kell érteni (Ptk., 2004).

2.1. A kis- és középvállalkozások gazdasági és társadalmi szerepe

A kis- a középvállalatoknak sokrétű a társadalmi és gazdasági haszna, rendelkeznek több olyan sajátossággal, amelyek kimondottan előnyt jelentenek a nagyvállalatokkal szemben (Fülöp, 2004). A következő fejezetekben a kkv-k szerepét mutatom be Magyarországon és az Európai Unióban.

2.1.1. A kis- és középvállalkozások szerepe Magyarországon

Magyarországon 2020-ban az összes vállalkozás közül a kis- és középvállalkozások **aránya** 99,05% volt, ebből mikrovállalkozás 94,53%, kisvállalkozás 3,92%, középvállalkozás 0,65% és nem kkv-szektorba tartozó vállalkozás 0,95% volt. Ez alapján elmondható, hogy a kis- és középvállalkozások aránya rendkívül magas hazánkban, ami az utóbbi évtizedben is így volt (KSH, 2021). Az 1. ábrán a kkv és nem kkv-szektor legfontosabb mutatóit lehet látni.

1. ábra: Vállalkozások néhány kategóriájának megoszlása méret szerint (2020)

Forrás: Saját szerkesztés, KSH (2021) adatai alapján

Szám szerint 2020-ban 842 707 db kkv volt Magyarországon. 2015-höz képest 173 559 db-bal nőtt a számuk, ami 26%-os növekedés. Nem kkv-szektorba tartozó vállalkozásból 8 040 db volt 2020-ban, 2015-höz képest 2 321 db-bal nőtt a számuk, ami 40,6%-os növekedés (KSH, 2022/a).

2020-ban a kkv-szektor 2 105 469 főt **foglalkoztatott**, ami az összes foglalkoztatott 65,8%-a. A mikroállalkozások az összes foglalkoztatott 38,2%-át, a kisvállalkozások a 16,6%-át a közepesvállalkozások a 11%-át foglalkoztatták, míg a nem kkv-körbe tartozó vállalkozások a 34,2%-át foglalkoztatták. A kkv-szektor foglalkoztatja a legtöbb munkavállalót Magyarországon, azon belül is a mikroállalkozások (KSH, 2021).

A kkv-szektor az éves **nettó árbevétel** 41,2%-át realizálta 2020-ban, míg a nem kkv-k az 58,8%-át. Hiába 99,05% a kkv-k aránya, a nettó árbevételük az 50%-ot sem teszi ki az összes vállalkozás árbevételének. 2019-ig évenként növekedett a kkv-k árbevétele, de 2020-ban 0,72%-kal visszaesett (KSH, 2021).

A 2018-as 7,9 ezer milliár Ft-ról 2020-ra 12,3 ezermilliárd Ft-ra nőtt a **hozzáadott érték**. A kkv-k a hozzáadott érték 46,75%-át realizálják a teljes vállalkozói körben, A 0,95%-ot kitevő nagyvállalatok hozzáadott értéke 53,3%, azaz hiába alig 1% a nagyvállalatok számának aránya, a hozzáadott érték több, mint felét realizálják (KSH, 2021).

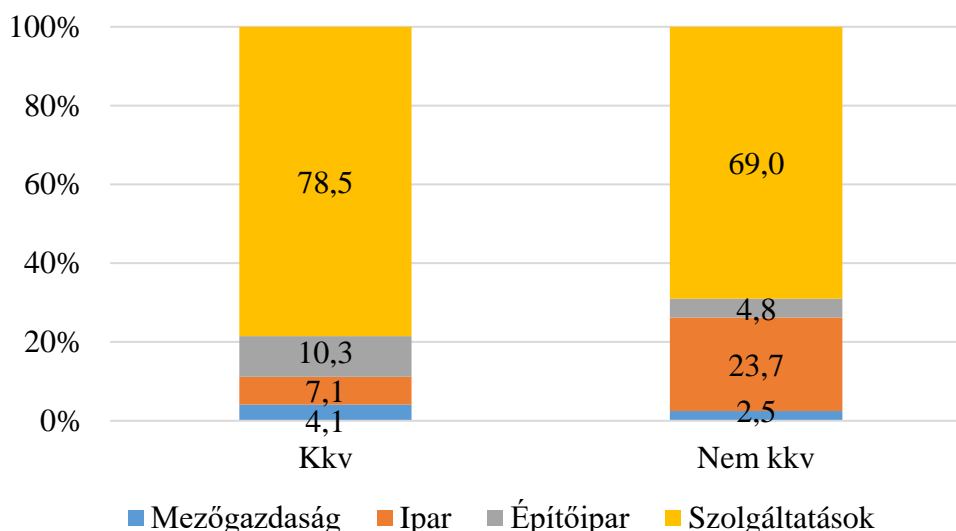
Alacsony a **beruházási hajlandósága** a kkv-knak, azaz csak kis részét forgatják vissza a bruttó hozzáadott értéknek a gazdaságban. A kkv-k a bruttó hozzáadott érték 16%-át, a nem kkv-körbe tartozó vállalkozások pedig a bruttó hozzáadott érték 32%-át fordították beruházásra 2018-ban. A legalacsonyabb beruházási hajlandóságot a mikroállalkozások mutatták (8%), a szektoron belül legmagasabb arányt pedig a középvállalkozások (28%) (KSH, 2018).

A **nemzetgazdasági beruházások** 67,9%-át a nagyvállalatok realizálják, míg a kkv-k mindössze a 32,1%-át. A kkv-k körében, az addig évről-évre növekedő arány 2020-ra 0,36%-kal visszaesett (KSH, 2021).

Alacsony az **exportértékesítése** kkv-szektornak, mindössze 15,7%, míg a nagyvállalatoknak 84,3%, az összes mutató közül a legmagasabb arány (KSH, 2021).

Az ágazati szerep alapján a kkv-szektor és nem kkv-szektor igen különböző, ahogy az a 2. ábrán is látható.

A vállalalkozási tevékenység méret szerint (2018)

2. ábra: A vállalalkozási tevékenység méret szerint (2018)
Forrás: KSH (2018, 4. old.)

A KSH (2018) adatai alapján a nagyvállalatok közel 25%-a ipari tevékenységet folytatott, míg a kis- és középvállalkozásoknál az arány mindössze 7,1%. A kkv-szektor 78,5%-a valamilyen szolgáltatóágazatban tevékenykedik, így például kereskedelemben, gépjárműjavítás, tudományos, szakmai és műszaki tevékenységi területen. Mindkettő szektor a mezőgazdaságban teszi ki a legkisebb arányt.

A kkv-szektorban méretkategória növekedésével egyre nagyobb arányban nő a mezőgazdaság, ipar és építőipar aránya. A mikrovállalkozások 21%-a, a kisvállalkozások 34%-a, a középvállalkozások 40%-a termelőszférában működött 2018-ban. A mikrovállalkozásoknak különös a szerepük, szinte minden nemzetgazdasági ágban kiemelkedőek, például az oktatási tevékenységet folytatók 99%-a mikrovállalkozás volt 2018-ban (KSH, 2018).

A magyar kkv-szektor legfőbb problémái

Sok nehézsége van a vállalkozásoknak Magyarországon, például, hogy a termelékenységük elmarad a nagyvállalkozásoktól, nem elég tőkeintenzívek, elmaradnak a kutatás-fejlesztésben, az emberierőforrás hiánya a kkv-szektorra érinti leginkább, sok esetben rossz az alkupozíciójuk, a generációváltás problémát okoz, az irányításuk sokszor megmarad egy induló vállalkozás szintjén, magasak a közterhek, nagy az adminisztrációs teher, nehezen érik el a finanszírozási forrásokat, legnagyobb szerepet ezért a hazai hitelek, MNB hitelei és

az EU-s vissza nem térítendő támogatások jelentik számukra. Megoldást jelenthet a termelékenységet javító beruházások támogatása, a munkahelytámogatások helyett, tanácsadások, szakképzési rendszer átalakítása, adókedvezmények és az adminisztrációs terhek csökkentése (Horváth et al., 2019).

A kkv stratégia Magyarországon

A fő célja a magyar kkv stratégiának:

- Megerősíteni a növekedésre képes vállalati kör értékteremtő képességét.
- Kiszámítható keretek biztosítása a működéshez a teljes kkv-szektor számára.

Ezen belül: A kkv-k termelékenységének növelése (2030-ra: 22,5 ezer euró), a hazai tulajdonú kkv-k által előállított hozzáadott érték növelése (2030-ra: 65,0%), a kkv-k exportképességének növelése (2030-ra: 45,0%).

A múltban adócsökkentésekkel, nagy összegű fejlesztési programokkal (Új Széchenyi Terv, Széchenyi 2020), széleskörű finanszírozási programokkal segítette az állam a kkv-kat.

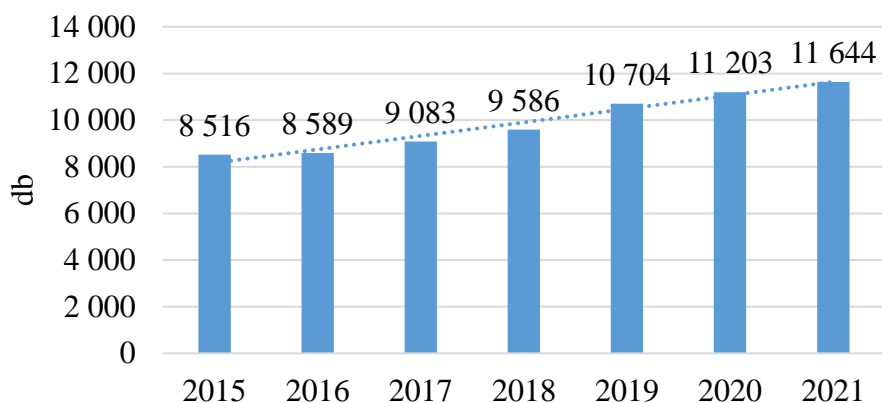
2030-ig a 7 beavatkozási terület:

1. Vállalkozóbarát szabályozási és adózási környezet.
2. Fejlesztani a kkv-k üzleti környezetét és az e-kormányzat eszközeit.
3. Megerősíteni a kkv-k fejlődési képességét, innovációs és digitális teljesítményét.
4. A kkv-k finanszírozáshoz jutásának támogatása.
5. A kkv-k nemzetköziesedésének támogatása.
6. A kellő szakértelem megszerzése.
7. Generációváltás (Innovációs és Technológiai Minisztérium, 2019).

A Nógrád vármegyei kkv-szektor

2021-ben a legkevesebb vállalkozás az országban Nógrád és Tolna vármegyében működött, a legtöbb vállalkozás pedig Budapesten és Pest vármegyében. A 3. ábrán a Nógrád vármegyei vállalkozások számának változása látható 2015 és 2021 között. 2015-ben még 8 516 db vállalkozás volt, 2021-re már 11 644 db (KSH, 2023).

Vállalkozások száma Nógrád vármegyében (2015-2021)

3. ábra: Vállalkozások száma Nógrád vármegyében (2015-2021)

Forrás: Saját szerkesztés KSH (2023) adatai alapján

A mezőgazdasági vállalkozások vannak a legnagyobb számban a vármegyében, 2021-ben 8 716 db működött. A szállítás-raktározás ágazatban, 2021-ben 540 db, a vendéglátásban pedig 716 db működött. 2020-hoz képest a mezőgazdasági ágazatban csökkent leginkább a vállalkozások száma és leginkább az építőiparban nőtt (KSH, 2022/b).

A 2. táblázatban a Nógrád vármegyei vállalkozások méret szerinti megoszlása látható 2015 és 2021 között.

2. táblázat: Nógrád vármegyei vállalkozások megoszlása méret szerint (%)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mikrovállalkozás	96,7	96,5	96,8	96,9	92,4	91,7
Kisvállalkozás	2,9	3	2,6	2,6	2,6	2,4
Középvállalkozás	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3
Kkv-k aránya	99,9	99,8	99,8	99,9	95,4	94,4
Nem kkv	0,01	0,02	0,02	0,01	4,6	5,6

Forrás: Saját szerkesztés KSH (2020) adatai alapján

2015 és 2018 között a kkv-k aránya 99,8-99,9% volt, ami megegyezik az EU kkv-szektor arányával, majd 2021-re 94,4%-ra csökkent. A kkv szektor itt is rendkívül fontos.

Kincses et al. (2022) tanulmánya alapján 2020-ban Nógrád vármegyében volt a legmagasabb a kkv-k szerepvállalása a vállalkozások összeteljesítményéből, Budapesten és Fejér vármegye pedig a legalacsonyabb. A járások közül nem volt medián feletti egy foglalkoztatottra jutó árbevétellel rendelkező járás, de 42, főként budapesti és Pest vármegyei járás rendelkezett többletényezős versenyelőnnyel. A Balassagyarmati járás az egytényezős versenyhátrányú

kategóriába tartozik. A 197 járásból 71-ben elmarad a járási gazdasági erő az országos mediántól (fejletlen, versenyhátrányos), köztük Nógrád vármegye 5 járásában, így a Balassagyarmati járásban is.

Gazdasági szempontból fontos megemlíteni, hogy 2015 és 2020 között a legkevesebb beruházás Zala, Baranya és Nógrád vármegyében történt. 2021-es adatok szerint a foglalkoztatottság a legtöbb vármegyében nőtt, csökkenés Nógrádban történt, valamint a munkanélküliségi ráta is itt a legmagasabb (KSH, 2021).

2.1.2. A kis- és középvállalkozások szerepe az Európai Unióban

A következőkben a kkv-szektor jellemzőit mutatom be az Európai Unióban, hiszen Európai Unió tagorszádként, Magyarországnak gazdaságilag, társadalmilag fontos az uniós gazdasági mutatók alakulása. Az Európai Unió is a mikro-, kis- és közepesvállalkozásokat ismeri, besorolásuk hasonlóan létszám, árbevétel és mérlegfőösszeg szerint történik, ugyanazon felsőhatárokkal, melyeket az 1. táblázatban ismertettem. A legfontosabb mutatókat a 3. táblázat ismerteti.

3. táblázat: A kkv-szektor mutatói az Európai Unióban (2020)

Besorolás	Vállalkozás száma		Foglalkoztatottak		Hozzáadott érték	
	szám (db)	arány (%)	szám (fő)	arány (%)	szám (millió euró)	arány (%)
Mikro	21 044 884	93,3	36 988 539	29,2	1 179 476	18,7
Kis	1 282 211	5,7	25 313 006	20	1 071 196	17
Közepes	199 362	0,9	20 130 548	15,9	1 087 613	17,3
Összes kkv	22 526 457	99,8	82 432 093	65,2	3 338 286	53,0
Nagyvállalkozás	40 843	0,2	44 358 284	34,8	2 956 544	47,0

Forrás: European Commission (2021/a, 9.old.)

2020-ban az EU-27 országokban a kkv-k száma 22 526 457 db volt, aránya 99,8%, ez a szektor foglalkoztattja a munkavállalók 65,2%-át, összesen 82 432 093 főt és a hozzáadott érték 53%-át realizálja. A nagyvállalatok a vállalkozások 0,2%-át adják, a foglalkoztatottak 34,8%-át és a hozzáadott érték 47%-át. Mikrovállalkozások aránya 93,3%, a foglalkoztatottak 29,2%-át és a hozzáadott érték 18,7%-át realizálják. Európai Unió szinten is rendkívüli a szerepe a kkv-szektornak.

A European Commission (2021/b) adatai alapján 2019-ről 2020-ra a kkv-k száma 1,3%-kal csökkent, a foglalkoztatottak száma 1,7%-kal csökkent és a hozzáadott érték is csökkent, 7,6%-kal. 2020-ban az EU kkv-szektorra a koronavírus leginkább a szállás és

vendéglátásban tevékenykedő vállalkozásokra volt hatással, mely ágazatban a hozzáadott érték 37,8%-kal csökkent és a foglalkoztatottak száma 11,1%-kal csökkent.

Az EU-s kkv-szektor Európa GDP-jének több, mint a felét adja, minden ágazatban fontos szerepet játszanak, a társadalmi kohéziót segítik, környezetvédelmi innovációban elől járnak, képzési lehetőségeket teremtenek alacsony képzettségű emberek számára is, vidéken is. Üzleti modelljük változatos (Európai Bizottság, 2020).

A kkv-szektor erősségei és kihívásai az Európai Unióban

A vállalkozás indításának egyszerűsége erősen javult az uniós tagállamokban. Az uniós finanszírozáshoz való hozzáférés előre haladt az elmúlt évtizedben, különösen az állami és a banki hitelezés tekintetében. A finanszírozáshoz való hozzáférést a COVID-19 által okozott gazdasági kilátások negatívan befolyásolják, a 2020 SAFE-felmérés szerint a kkv-k csak 10%-a számolt be a finanszírozáshoz való hozzáférésről, mint alapvető gond. A 2019-es adatok szerint minden eddigénél több európai szándékozik vállalkozást indítani a következő 3 évben (European Commission, 2021/b).

Kihívást jelentenek az adminisztratív terhek és az uniós kkv-k megrekedtek a „zöldebbé” válásban, a kkv-k 30%-a fejleszt vagy kínál fenntartható termékeket és szolgáltatásokat. Az EU országok körülbelül egyharmada nem rendelkezik olyan támogató intézkedésekkel, amelyek segítenék a kkv-kat a környezetvédelmi és energiaügyi előírások betartásában, a zöld közbeszerzést még mindig nem fogadták el széles körben. A készségek, a képzés, az innováció és a digitalizáció továbbra is nagy kihívást jelentenek az uniós kkv-k számára. A műszaki készségekhez vagy a magasan képzett munkaerőhöz való megfelelő hozzáférés hiánya is gyakran kihívás. (European Commission, 2021/b).

A kkv stratégia az EU-ban

A kkv politika célja, hogy minden európai kkv-ban rejlő erő kibontakozhasson, hogy élen járjanak a kettős átállásban és Európa a legvonzóbb hely legyen a kkv indításhoz, ami aztán bővíthet. A stratégia szeretné növelni a fenntartható gyakorlatokat követő kkv-k számát és a digitális technológiákat használókat (Európai Bizottság, 2020).

A stratégia beavatkozási pillérei:

1. kapacitásépítés és támogatás a fenntarthatóságra és digitalizációra való átálláshoz,
2. a piacra lépés javítása és a szabályozási terhek csökkentése,
3. javítani a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférést (Európai Bizottság, 2020).

3. A finanszírozás

A vállalkozás-finanszírozás a források biztosítását jelenti, melyek a vállalkozás működéséhez szükségesek. Magába foglalja a forrásigény-felmérést, a finanszírozási döntések meghozatalát és megvalósítását és azok ellenőrzését. A finanszírozás különböző időtávokra szólhat a különböző célok szerint, valamint különböző forrásokból eredhetnek (Gyulai, 2010).

A vállalkozások beindításához szükséges a megfelelő mennyiségű tőke/pénz. Minden vállalkozás tőkeigénye más és más, de kettő olyan cél van, amelyet minden cégnek elő kell teremtenie, melyek a következők:

- Befektetett eszközök: melyek éven túl szolgálják a vállalkozást. Befektetett eszközök biztosításához szükséges tőkének hívjuk azt a tőkét, amivel biztosítjuk.
- Forgóeszközök: ide tartozik a pénz, melyből az üzleti év során a munkabért, anyagbeszerzési, készletezési költségeket kell fizetni (Fülöp, 2004).

Ezen elemek együttes összege az, amit a vállalkozásba be kell fektetni.

A finanszírozási döntéseket befolyásoló tényezők (Vecsenyi, 2018):

- A felhasználhatóság időtartama: Mikor, milyen ütemben kell visszafizetni?
- A forrás költsége: Mennyibe kerül a forrás bevonása, és a vállalkozás jövedelemtermelő képességéhez, hogy viszonyul? A források költségének sorrendje:
 1. családi baráti kölcsön,
 2. szállítói, vevői hitel,
 3. váltó,
 4. támogatási hitel,
 5. lízing,
 6. bankhitel,
 7. kötvény.
- A kockázat: Milyen kockázatot jelent a vállalkozás számára egy adott forrást használata?
- Az elérhetőség: A vállalkozás számára mely források az elérhetőek?
- A rugalmasság: Milyen akadályok merülhetnek fel a pénzeszközök igények szerinti felhasználásában?
- A befolyás: Milyen mértékben gátolja a vállalkozót a vállalkozás irányításában?

Ezen problémák alapján megfogalmazhatók a következőkben bemutatott finanszírozási alapelvek.

A finanszírozás alapelvei (Kosztópulosz, 2013):

- A lejáratil illeszkedés elve. A kötelezettségek időbeli szerkezete és a források lejáratil minél jobban illeszkedjenek az eszközök megtérüléséhez. A vállalkozás a tartósan lekötött eszközöket tartós forrásból, az átmenetileg lekötött eszközöket átmeneti forrásból finanszírozza (Gyulai, 2010).
- A rentabilitás elve. A tőke költségét haladja meg a beruházás jövedelmezősége.
- A biztonság elve. Könnyen csődhöz vezethet, ha a pénzügyi kötelezettségek zavarják meg a vállalkozás forgalmi folyamatait.
- A normativitás elve. A forrást nyújtók elvárnak bizonyos normákat, standardokat, azoktól, akinek forrást biztosítanak.
- A rugalmasság elve. Rugalmasan kell kezelni a tőkeszükségletet. Rugalmasan tudjon változni a forrás biztosítása a pénzigényhez. Például gyors hitelhez jutás, hitel felmondás, attól való tartózkodás (Fülöp, 2004).

Két arany szabályra kell figyelnie a vállalkozónak. Első arany szabály: tilos forgóeszközöket hosszú lejáratú, befektetett eszközöket pedig rövid lejáratú hitelből fedezni. Az idegen tőke használatánál vigyázni kell, hogy a költsége minél kisebb legyen hozamánál. Ekkor lesz a legnagyobb a saját tőkére jutó hozam. A második arany szabály: annál nagyobb a saját tőkére jutó hozam, minél nagyobb az idegen tőke aránya az ösztőkén belül, és minél kisebb annak költsége (Fülöp, 2004).

Finanszírozási stratégiák:

Attól függően, hogy a vállalkozás betartja-e az illeszkedési elvet 3 féle finanszírozási stratégiát ismer az irodalom (Gyulai, 2010) és (Katona, 2018):

- **Szolid stratégia:** Ez a stratégia az „arany középút”. Lényege, hogy az illeszkedési szabályokat betartva, a tartós eszközt csakis tartós forrásból finanszíroz (saját tőkéből és hosszú lejáratú kötelezettségekből), átmenetileg lekötött eszközöket átmeneti forrásból finanszíroz.
- **Konzervatív stratégia:** Az egyik szélsőség ez a stratégia, alkalmazói óvatosak. A tartós eszközök finanszírozásán túl az átmeneti eszközök finanszírozásához is tartós forrásokat használ fel. Előnye, hogy biztonságos, hitelezőktől való függetlenedést biztosít, hátránya, hogy költséges.

- **Agresszív stratégia:** A másik szélsőséges stratégia, ami a konzervatív stratégiának mondhatni az ellentette. Az átmeneti eszközök mellett a tartósan lekötött eszközök egy részének finanszírozásához is rövid lejáratú kölcsönforrásokat vesz igénybe. Előnye, hogy olcsó finanszírozási szerkezet, hátránya, hogy fennáll a veszélye, hogy a vállalat csőd közelébe kerüljön, ha az átmeneti kölcsönök elapadnak.

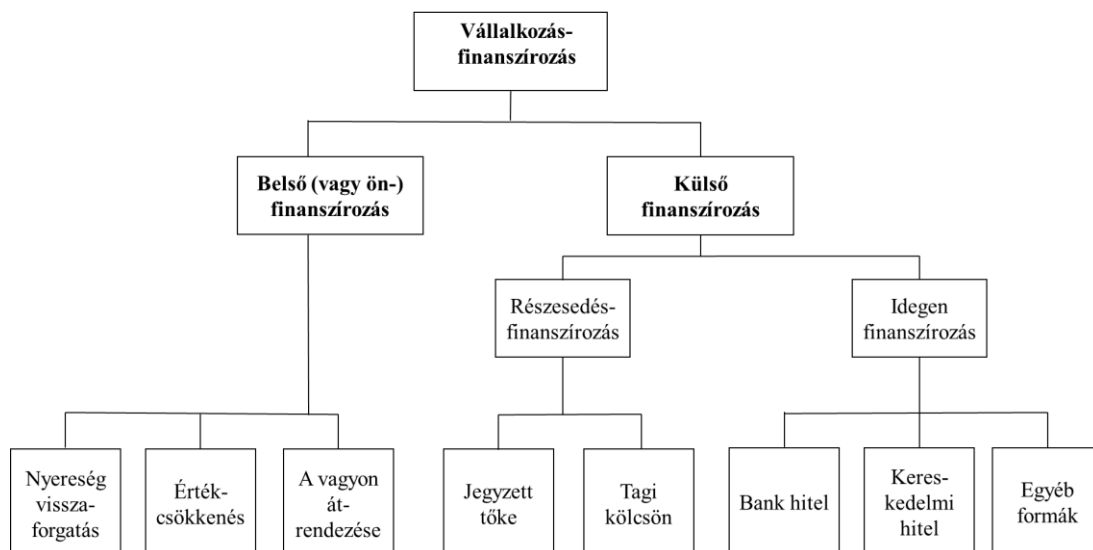
A magyar kisvállalkozások finanszírozási sajátosságai (Béza et al., 2007):

- Kockázatkerülés:** A hiteleket drágának találják, külső befektetőket pedig nem engednék be a tulajdonosok közé, így a fejlesztést csak a vállalati nyereségből, valamint ingyenes vagy kedvezményes hitelből tudják fedezni. Azonban a megtermelt nyereséget sokszor nem forgatják vissza, hanem kivonják.
- Alacsony sajáttőke-ellátottság:** Még egy alacsony összegű hitel is magas tőkeáttételt és magas adósság hányadot tud okozni.
- Gyenge tőkeerő:** Alacsony a kockázatviselő képesség, nem tudják összeegyeztetni a bevételek ingadozását, elmaradását. Oka lehet személyes, tradicionális, kulturális ok.
- Krónikus alulfinanszírozottság:** A forráshiány állapota likviditási problémákhoz vezet. Oka lehet a gyenge alkupozíció, korlátozott lehetőségek finanszírozás felvételére).
- Áttekinthetőség hiánya:** A finanszírozók óvatosak ezért a kkv-kkal.
- Elégtelen fedezetek:** Általában kevés vagyonnal rendelkeznek a kkv-k, erre a megoldás sokszor, hogy a tulajdonos a magántulajdonát is bevonja fedezetként.

A finanszírozás különböző formái jellemzőek a vállalkozásokra életszakasztól függően. Korai szakaszra a külső tőkére való támaszkodás jellemző, az érettség szakaszában a visszatartott nyereség a jellemző, az amortizáció finanszírozó szerepének növekedése azt jelzi, hogy a növekedés lelassult (Chikán, 2020).

3.1. A finanszírozás formái

A vállalkozás-finanszírozása eredet szerint két forrásból történhet Gyulai (2010) szerint, melyet az 4. ábra mutat be.

4. ábra: A finanszírozás főbb formái

Forrás: Gyulai (2010)

- a) **Belső forrásból (önfinanszírozás):** A finanszírozási szükségét a rendelkezésre álló erőforrások felhasználásával oldja meg a vállalkozás, előnye, hogy nem kell külső forráskínáló személyekhez vagy intézményekhez fordulni. A belső finanszírozás történhet (Kosztópulosz, 2013):
- értékcsökkenési leírásból,
 - adózott nyereség visszatartásából,
 - vagyonátrendezésből (vagyontárgyak eladása vagy vétele)
- b) **Külső forrásból:** A finanszírozási igényét a vállalkozás befektetőktől, külső intézményektől származó forrásokkal elégíti ki (Kosztópulosz, 2013). A külső finanszírozás származhat tulajdonosoktól vagy hitelezőktől:
- tulajdonosoktól (részesedésfinanszírozás): tulajdonosi jogokra tarthat igényt a finanszírozó, lehet jegyzett tőke vagy tagi kölcsön.
 - hitelezőktől (idegenfinanszírozás): hitelfelvétel, a nyújtott forrás után kamatra tartanak igényt. Hitelezők lehetnek a kereskedelmi bankok, lízingcégek, szállítók.

A külső forrásból történő finanszírozást tovább lehet bontani piaci és nem piaci finanszírozásra. A piaci finanszírozásnál a tőkepiacra lép a vállalat. A nem piaci finanszírozásnál családi, baráti forrásokat értünk (Kosztopolosz, 2013).

Másik megközelítés alapján, a források (tőke) fajtájának kettő csoportja van (Csubák, 2003):

a) **Saját tőke:** A tőkét adó fél tulajdonjogot szerez, befolyása lesz a vállalat működésére, vezető tisztségviselők megválasztására, osztalékra lesz jogosultsága, illetve a vállalkozás megszűnésekor a kötelezettségmentes vagyona. A saját tőkéből való finanszírozás lejárat nélküli, tőke és kamat visszafizetési kötelezettség mentes forrást nyújt.

Chikán (2020) szerint, ha nagyobb a saját tőke aránya, nagyobb a pénzügyi önállósága, ha jelentős a saját tőke, a vállalkozás krízisállóbb, veszteséget jobban viseli. Biztonságot jelent a hitelezők számára, ha nagy a részaránya.

b) **Idegen tőke:** Forrást adó fél nem szerez tulajdonosi jogokat a vállalkozásban, ideiglenesen adja a tőkét, cserébe kamatra vagy egyéb teljesítésre tarthat igényt. Hitelezői jogviszony keletkezik idegen tőke alapú finanszírozás esetén a vállalkozás és a forrást nyújtó között.

A finanszírozási forrásokat a tőke eredete és fajtája szerint a 4. táblázat foglalja össze.

4. táblázat: Finanszírozási formák a tőke eredete és fajtája szerint

	Saját tőke	Idegen tőke
Belő finanszírozás	<ul style="list-style-type: none"> • kezdőtőke • eredmény • amortizáció • befektetett eszközök értékesítése 	<ul style="list-style-type: none"> • vállalati nyugdíjalapok • tagi kölcsön
Külső finanszírozás	<ul style="list-style-type: none"> • tőkeemelés (részvénykibocsátás, üzletrész eladás) • vissza nem térítendő támogatások, pályázati források 	<ul style="list-style-type: none"> • szállítói hitel, vevő hitel • bankhitelek és kölcsönök • lízing • faktoring • értékpapír finanszírozás • váltó • letéti jegy • egyéb hitel

Forrás: Zsombori (2015, 18. old.) és Stion (2012, 30. old)

A következőkben részletesen ismertetem a belső, valamint a külső finanszírozási módokat.

➤ **Belső finanszírozás módok**

A vállalkozások elsősorban a belső-finanszírozási forrásokat veszik, számba, csak ezután keresnek külső forrást, ha a belső erőforrások nem elégségesek. A belső finanszírozás történhet az induló tőkéből, családi forrásból/örökségből, a vállalkozás árbevételeiből, a nyereségből, vagyontárgyak és készletek értékesítéséből, forgótőke-igény csökkentéséből, működési költségek és vevőállomány csökkentéséből és amortizációból (Vecsenyi, 2018).

Előnye, hogy nem kell külső intézmények számára adatot kiadni, függetlenül és gyorsan lehet így forráshoz jutni. Magyarországon nem ismertek széleskörben a vállalati nyugdíjalapok, az EU-ban több országban és az USA-ban ismert. Lényege, hogy az alkalmazottak a bérük egy részét átutalják a nyugdíjalapnak. A nyugdíjalapot a vállalat kezeli és kölcsönt vehet fel a nyugdíjalaptól (Csubák, 2003).

➤ **Külső finanszírozási módok**

a) Idegen tőkéből történő külső finanszírozás

Általában hitelfelvétel, ami után kamatot kell fizetni. Vagyontárgy szükséges biztosítéknak. Hitel jellemzői: határozott időre kapható, vissza kell fizetni, kamatot kell fizetni, felső határa külső tényezőktől függ, hozzáférésehez idő kell, nagyobb kockázattal jár. Legfontosabb hitelviszonyt megtestesítő adósságfinanszírozási módok: szállítói/kereskedelmi hitel, vevői hitel, váltó, csekk, hitel, kölcsön, lízing, faktoring, kötvény (Vecsenyi, 2018).

b) Saját tőkéből történő külső finanszírozás

- **Részvénykibocsátás**
- **Ületrész eladás tőzsdén kívül**

Egyes vállalkozások túl kicsik a tőzsdei részvénykibocsátásra vagy kedvezőbbnek tartják a tőzsdén kívül kedvezőbb feltételekkel tudnak saját tőkéhez jutni. Befektető lehet pénzügyi intézmény vagy magánszemély. A befektetők nagyon magas kockázatot vállalnak, ezért magas a tranzakciós költsége az ületrész értékesítésnek (Csubák, 2003).

3.1.1. Állami támogatások és pályázatok

Olyan gazdaságpolitikai eszköz az állami támogatás, mely a gazdaság szereplőit ösztönzőleg segíti. Elosztása történhet igényelhető támogatás útján vagy pályázati alapon. A támogatás, az igénylést követően magától megérkezik, a pályázati támogatások esetén ez nem így van, azokat gazdasági társadalmpolitikai célok érdekében indítják (Stion, 2012).

Támogatások forrásuk szerint (Stion, 2012):

- a) állami forrásból nyújtott támogatás,
- b) EU-s forrásból nyújtott támogatás,
- c) egyéb forrásból származó támogatás (pl.: társadalmi szervezetek, magánszemélyek).

Közvetett állami támogatás: Egy egyéb, köztes terméken keresztül segíti a vállalkozást az állam. A piacinál kedvezőbb feltételek jellemzők rá, és vissza is kell fizetni őket. Nem feltétlen pénzkifizetés. Lehet kamatmentes kölcsön, kedvezményes kamatozású kölcsön, kamattámogatás, ingatlanjuttatás, kedvezményes bérlet, kedvezményes feltételű kezességvállalás, lízing, adókedvezmény, adóalap-kedvezmény (Walter, 2014).

- Hitelgarancia, kezességvállalások, hitelbiztosítások: pl. MFB szolgáltatásai.
- Kedvezményes hitelek: pl. Széchenyi Kártya Hitel, Növekedési Hitelprogram, MVA mikrohitel program.

Érdemes kiemelni a **Széchenyi Kártya Hitelt**. A Széchenyi Kártya Program 2002-ben indult és azóta majdnem 390 ezer hitelügylet született meg, ezzel 4 600 milliárd Ft kedvezményes hitelhez jutottak a magyar kkv-k. Az elmúlt 2-3 évben két Program is megvalósult. 2020 tavaszán a Széchenyi Kártya Program Plusz, 2021 nyarán pedig a Széchenyi Kártya Program GO, melyeken több, mint 2000 milliárd forintnyi hitelkérelem került elfogadásra. 2022. júniusában döntött a kormány a Széchenyi Kártya Program megújításáról, a neve Széchenyi Kártya MAX, 2022. júliustól elérhető. Különböző célokra vannak termékei, így napi működési költségekre, forgóeszközbeszerzésre, beruházásokra, hitelkiváltásra, agrárcélokra, üzletrészvásárlásra, lízingek finanszírozására (kavosz.hu, 2022).

Közvetlen állami támogatás: Közvetlenül kifizetett összeg, meghatározott feltételekkel automatikusan jár (Borzán-Szekeres, 2018). Vissza nem térítendő pénzeszközök, visszatérítendő pénzeszközök, állami tőkejuttatás, tartozásátvállalás, követelésről való lemondás (Walter, 2014).

Visszatérítendő támogatás: Hitelviszonyt testesít meg, jellemzően kamatmentes vagy kedvező kamatozású kölcsönök. Általában fejlesztésre, beruházásra igényelhető, aminek a

visszafizetést a beruházás hozama fedezi. Pl. visszatérítendő pályázati támogatások, kamattámogatás, garancia, kedvezményes hitel, tőkealap stb. (Magyarország Kormánya-Európai Unió, 2014).

Vissza nem térítendő támogatás: Meghatározott feltételek teljesülése mellett értelemszerűen nem terheli visszafizetési kötelezettség a támogatást. (Greenlight pályázatok, 2023). Például: Uniós társfinanszírozási támogatások, vissza nem térítendő pályázatok, Norvég Alap, Svájci Alap (Walter, 2014).

Cél szerint létezik fejlesztési és működési célú támogatás, kamattámogatás, árakat kiegészítő támogatás.

Fejlesztési célú támogatás: Hosszú távú fejlesztésekre kaphatják a vállalkozások, a cél lehet hosszú távú eszközhasználat, gazdasági tevékenység végzése. Legtöbbször vissza nem térítendő támogatások (Borzán-Szekeres, 2018).

Működési célú támogatás: Működési költségek, ráfordítások (pl. munkaerő megtartása) fedezetének támogatása, amik a tevékenységet szolgálják (Borzán-Szekeres, 2018).

Pályázati alapfogalmak (Greenlight pályázatok, 2023):

Pályázat: Kidolgozott projektterv után készül el. Dokumentum, aminek a célja, hogy a projekthez külső forrást szerezzenek, speciális tartalmi és formai követelményeket kell betartani. A megadott határidőre, a megadott űrlapon, kiírásnak megfelelően az illetékes szervezetnek kell benyújtani. Célja, hogy a projektről átfogó és hiteles információkat nyújtson a döntéshozók számára (Boros-Tátrai, 2010).

Pályázó: Magánszemély, vállalkozás vagy szervezet, aki a támogatást pályázati úton igényli.

Támogató: A pályázaton elnyerhető összeget nyújtó vállalat, vállalkozás vagy szervezet.

Kedvezményezett vagy támogatott: A támogatást elnyerő pályázó.

Önerő: A pályázó által nyújtott saját erő, ami lehet pénzbeli és nem pénzbeli. A nem pénzbeli önrész lehet önkéntes munka, szolgáltatás vagy tárgyi feltétel biztosítása. Különböző összetételű lehet az önrész. A pályázatoknál megszabják, hogy szükséges-e önerő, annak mennyi a minimális összege vagy százalékos mértéke. Sokszor az önerő összetételét is megszabja a támogató, lehet-e más forrásból érkező támogatás, minimum mennyi készpénznek kell rendelkezésre állni, és a társadalmi munka értéke beszámítható-e (Greenlight pályázatok, 2023). Az önerő lehet a támogatott által nyújtott forrás, ami lehet

belső vagy külső forrás. A belső forrás a saját pénzeszköze a kedvezményezettnek. A külső forrás lehet hitel, kölcsön, támogatás, segély (palyaz.hu, 2023).

Előfinanszírozás: Mondhatni kapott előleg vagy kölcsön, melyet végleges kölcsönnek vagy támogatásnak lehet tekinteni (Borzán-Szekeres, 2018).

Utófinanszírozás: Benyújtott fizetési igény után utalással folyósítják miután a fizikai és pénzügyi teljesülés igazolását megküldik a támogató számára (Borzán-Szekeres, 2018).

3.1.2. Az Európai Unió támogatási rendszer

Az Európai Unió tagállamainak közös pénzügyi forrása van a beruházások, munkahelyek, környezetvédelem, elmaradott régiók támogatására. Magyarország 2004-es EU csatlakozása nagy lehetőséget jelentett a gazdasági versenyképesség javítására, gazdaság növekedésére. Magyarország 2004 óta nettó kedvezményezett kategóriába tartozik, azaz több pénzt kap, mint, amennyit befizet az EU költségvetésbe (Európai Bizottság, 2023).

Unió finanszírozás formák:

- Támogatás,
- Nemzeti és regionális hatóságok támogatásai,
- Kölcsönök, garanciák, tőkefinanszírozás,
- Horizont program (Európai Unió, 2023).

Módjai:

- a) Közvetlen finanszírozás: az EU által kezelt pályázatok,
- b) Közvetett finanszírozás: nemzeti és regionális hatóságok kezelik,
- c) Megosztott irányítás: 5 fő alap, az EU költségvetés mintegy 80%-a (Európai Unió, 2023). Az 5 fő alap a következő:
 1. Európai Regionális Fejlesztési Alap: regionális és városfejlesztés,
 2. Európai Szociális Alap,
 3. Kohéziós Alap: elmaradottabb régiók gazdasági felzárkóztatására,
 4. Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap,
 5. Európai Tengerügyi és Halászati Alap.

Részesülhetnek belőle a **kkv-k**, kutatók, mezőgazdasági vállalkozók, fiatalok, közjogi szervezetek, nonprofit szervezetek, városok (Európai Unió, 2023).

A költségvetést 7 éves időszakokra fogadja el az Európai Tanács és Bizottság, amit Többéves Pénzügyi Keretnek (MFF) hívnak.

Támogatási időszakok elnevezései és időszakai Magyarországon (pályázat.gov.hu, 2021):

1. I. Nemzeti Fejlesztési Terv (2004-2006)
2. Új Magyarország Fejlesztési Terv (2007-2013)
3. Új Széchenyi Terv (2011-2013)
4. **Széchenyi 2020 (2014-2020)**

A Széchenyi 2020 program keretében 12 000 milliárd forint fejlesztési forrást kapott Magyarország 2020-ig. A magyar Széchenyi 2020 stratégia beleillik az EU2020 stratégiájába. 2020-ig minden magyar állampolgárra 712 ezer forint fejlesztési támogatás jut, ami 50 ezer forinttal több, mint a 2007-2013 ciklusban. A programnak 11 célkitűzése van, az egyik célja a kkv-k versenyképességének növelése, minden tagállamnak ezekhez a célokhoz kell igazodni (palyazat.gov.hu, 2014).

Operatív programok:

- Emberi Erőforrás Operatív Program (EFOP)
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP)
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP)
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)
- Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP)
- Vidékfejlesztési Program (VP)
- Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (RSZTOP)
- Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program (KÖFOP)
- **Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)**

A GINOP-nak 5 nemzeti célja van: Növelni a gazdasági szereplők nemzetközi szerepvállalását és javítani versenyképességét. Növelni a foglalkoztatást. Növelni az energia- és erőforrás-hatékonyságát. A társadalmi problémák, felzárkózás és kezelése. Támogatni a helyi és térségi fejlesztéseket (Nemzetgazdasági Minisztérium, 2018).

A program egyik fő célkitűzése a hazai **kis- és középvállalkozások** versenyképességének fejlesztése és növekedésének támogatása. A **kkv**-k támogatása a leszakadó térségekben tud sikeres eredményeket produkálni és képes csökkenteni a tőkehiányt, ami az egyik legnagyobb problémája a kkv-szektornak Magyarországon. 8 prioritása van: a **kkv**, K+F+I,

az IKT, az energia, a foglalkoztatás, a szakképzés, turizmus, illetve a pénzügyi eszközökhöz alkalmazása (Nemzetgazdasági Minisztérium, 2018).

5. Széchenyi Terv Plusz (2021-2027)

A Széchenyi Terv Plusz a jelenleg is tartó programidőszak. A 2021-27-es költségvetésből Magyarország 43 milliárd euró támogatást kap. Ezenkívül 7 milliárd euró vissza nem térítendő támogatás elérhető a Helyreállítási és Rezilienciaépítési eszközökből (RRF), ami keretében 9 milliárd euró hitel is felvehető. Több EU-s alap pályázatára is lehet jelentkezni (pl. Horizont) (Európai Bizottság, 2023).

Operatív programok:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz)
- Emberi Erőforrás Operatív Program Plusz (EFOP Plusz)
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz)
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)
- Végrehajtási Operatív Program Plusz (VOP Plusz)
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)
- **Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)**

A GINOP Plusz célja a magyar gazdaság versenyképességének növelése. Ezen belül célja a területi kohézió támogatása is (a források 65%-a 4 legelmaradottabb régió támogatására). A 2014-2020 közötti sikeres programozási időszak folytatása a GINOP Plusz, amely a nagyban segítette a magyar gazdaságot és a **magyar vállalkozásokat** (pályázat.gov.hu, 2021).

3.2. Az állami támogatások hatásának korábbi tapasztalatai

Az állami támogatások hatására a nyertes vállalkozások számára olcsóbbá válik a termelési tényezők felhasználása, de igazából nem lesz olcsóbb a termelés tényező, csak egy részét állami pénzből finanszírozzák. A támogatási programok feltételezik, hogy a támogatott vállalkozás több beruházást valósít majd meg, és több embernek ad munkát, a támogatott vállalkozások fejlődése gyorsabb lesz, mint a nem támogatottaké (Kállay, 2014).

Több tanulmány született az állami támogatások hatásáról, köztük Béres (2008) és NFÜ (2010) tanulmányai is, akik az NFT GOP programjában résztvevő kkv-kat vizsgálták. A támogatások hatása egyrészt az, hogy a támogatottak nagy összegben ruháztak be, nőtt a foglalkoztatottjaik száma (bár sok pályázat feltétele a létszám bővítés), de az árbevételük nem nőtt. A tárgyi eszköz állomány gyorsabban nőtt, mint a nem támogatottaké, de ez pár

év után visszaesett. Az is kiderült, hogy a támogatott beruházások drágábban valósulnak meg, mint a nem támogatottak. A hozzáadott érték, az export mennyiség nem változott. A két tanulmány leírja, hogy a támogatott vállalatok 80-90%-a megvalósította volna a beruházást a projekt nélkül is.

Hasonló eredményre jutott a Budapest Szakpolitikai Elemző Intézet (Budapest Intézet, 2013), egy teljes költségvetési ciklust vizsgált, a mikroszintű kutatásának eredménye szerint a pozitív hatást gyakoroltak az EU-s támogatások a foglalkoztatotti létszámra, de az árbevétel növekedés nem volt szignifikáns (Banai et al., 2017).

Kállay László egy EU-s hatásvizsgálatra hivatkozva azt írja, nem hatástalanok minden esetben a támogatások (Kállay, 2014).

A várt hatás sokszor elmarad, aminek több oka lehet. A vissza nem térítendő támogatások úgy is felhasználhatók, hogy igazából nem fejtenek ki gazdaságfejlesztési hatást. Oka makroszinten, hogy nincs kontroll a források felhasználása fölött. Elmondható, hogy kialakult egy rendszer itthon, melyben a forrásokat hatástalanul használják fel, de politikailag kommunikálható és szabályos (Kállay, 2014).

A kutatások arra világítanak rá, hogy sok vállalkozás csupán azért dönt a beruházás mellett mert a támogatást szeretné elnyerni, de egyébként nem vitte volna véghez. A másik lehetőség, hogy a támogatás nélkül is kivitelezhető lett volna a beruházás, ezt nevezik holtteher-hatásnak, amikor a hitel vagy saját tőke finanszírozás helyett támogatásból finanszírozza a beruházást (Gyurcsik, 2017).

A jogi környezet és a problémák megoldásának szemlélete is befolyásolja a programok hatékonyságát. A piachelyettesítő szemlélet lényege, hogy a programok nem jól működő piac helyettesítésére használják fel a támogatásokat. A piacfejlesztő szemlélet felgyorsítaná a nem elég hatékony piac kialakulását, ami egy idő után támogatások nélkül is megmarad. A tapasztalatok alapján a piachelyettesítő szemlélet nem jár a gazdaság fejlődésével, míg a piacfejlesztő jó eredményeket tud elérni (Kállay, 2014).

4. A beruházások jellemzői

Az számviteli törvény alapján a beruházás „*a tárgyi eszköz beszerzése, létesítése, saját vállalkozásban történő előállítás, a beszerzett tárgyi eszköz üzembe helyezése, beruházás a meglévő tárgyi eszköz bővítését, rendeltetésének megváltoztatását, átalakítását, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelését eredményező tevékenység is, az előbbieken felsorolt, e tevékenységhez hozzákapcsolható egyéb tevékenységekkel együtt*” (Sztv. 3. § (4) 7. pont, 2000).

A beruházás tőkekiadás, ami hosszú élettartamú eszközökkel kapcsolatos. A beruházás haszna csak a jövőben fog megmutatkozni és a megtérülése nem közvetlen (Kosztópulosz, 2013). Eredménye lehet új termék vagy szolgáltatás, esetleg új piacra lépés. A beruházások indításának és megítélésének alapvetően a jövedelmezőség az alapja, de vannak nonprofit beruházások is (Papp-Szűcs, 2013).

A beruházások csoportosítása cél szerint (Kosztópulosz, 2013) és (Papp-Szűcs, 2013):

- **Létesítő beruházás:** A tevékenység megkezdéséhez szükséges tárgyi eszközök beszerzése. Az eszközök leltári nyilvántartási egységének számát növeli.
- **Pótló beruházás:** A meglévő elhasználódott vagy elavult berendezés pótlása, a kapacitás fenntartása érdekében, de költségcsökkentést is célozhat. Nem növeli sem az eszközállomány leltározási egységének számát, sem azok nagyságát.
- **Bővítő beruházás:** Új eszköz beszerzése, ami növeli az eszközállomány nagyságát (hossza, terjedelme, teljesítőképessége, funkciója), de nem hoz létre új leltározási egységet.
- **Diverzifikációs célú beruházás:** Új piacra lépés, új termék gyártása vagy új tevékenység megkezdése.
- **Rekonstrukció:** Egyidejű beruházási és felújítási tevékenység.
- **Egyéb beruházás:** Más okok, például megváltozott jogszabályok.

Jellemző a beruházásokra, hogy nagy pénzkiadást jelentenek, a beruházás hozama időben később jelentkezik ezért kockázatos és hosszú időre meghatározza a cég gazdasági és pénzügyi helyzetét (Kosztópulosz, 2013).

A beruházó személye alapján beszélhetünk állami beruházásról, intézményi beruházásról és nem állami forrásból történő beruházásról (Papp-Szűcs, 2013).

A finanszírozás formája szerint lehet saját erőből végzett beruházás, idegen forrásból végrehajtott beruházás, vegyes finanszírozású beruházás (econom.hu, 2011).

Tárgyi eszköz-állományra gyakorolt hatás szerint:

- Nemzetgazdasági beruházás: a nemzetgazdaság tárgyi eszköz-állományát bővíti vagy pótolja.
- Üzemgazdasági beruházás: a vállalkozás tárgyi eszköz-állománya bővül, a nemzetgazdaságé nem változik (econom.hu, 2011).

A beruházás tárgya lehet: ingatlan beruházás, felújítás, gépi beruházás és komplex beruházás (econom.hu, 2011).

A gépberuházás: Gépek, technológiai berendezések, járművek és műszerek beszerzése (ideértve a tartalék alkatrészeket is), technológiai szerelés munkaköltsége, szállítási költség, vámköltség, import forgalmi adó és bizományosi jutalék. A gépek, technológiai berendezések, járművek kiegészítő tartozékai, az átalakítás, kapacitásnövelés, felújítás is gépberuházás (Papp-Szűcs, 2013).

Beruházások nagyságrend szerint: mikroberuházások, kisberuházások, közepes beruházások, nagyberuházások, kiemelt beruházások (Papp-Szűcs, 2013).

A beruházások helye a mérlegben:

- A. Befektetett eszközök
- II. Tárgyi eszközök
5. Beruházások, felújítások
6. Beruházásokra adott előlegek (econom.hu, 2011).

5. Anyag és módszer

Kutatásomban a Széchenyi 2020 GINOP Operatív Programjának, GINOP 1.2.2-15 Mikro-, kis- és középvállalkozások kapacitásbővítő beruházásainak támogatása elnevezésű pályázatának (továbbiakban: a pályázat) hatását vizsgálom meg a Balassagyarmati járásban nyertes mikro-, kis- és középvállalkozások beszámolóinak elemzésén keresztül.

Kutatási célok

A kutatásom egy hatásvizsgálat, célja, hogy megvizsgáljam milyen hatással van a pályázatot elnyerő vállalkozások vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmi helyzetére, foglalkoztatotti létszámára a GINOP 1.2.2-15 pályázat elnyerése.

A szakirodalom alapján lehet arra számítani, hogy az egyes vizsgált mutatók és változók a támogatás hatására eltérő mértékben és irányban fognak változni. Mivel a cégek beruházást hajtanak végre, amivel a céljuk a gazdasági teljesítményük fokozása ezek alapján hipotéziseket fogalmaztam meg. Céлом, hogy a kutatásom által a hipotéziseimre választ kapjak.

Hipotéziseim a következők:

H1: A pályázatot elnyerő vállalkozások tárgyi eszköz állománya tartósan növekedett a pályázat elnyerését követő években.

H2: A pályázatot elnyerő vállalkozások nettó árbevétele növekedni kezdett a pályázat elnyerését követően.

H3: A pályázatot elnyerő vállalkozások likviditására és jövedelmezőségére pozitív hatással volt a pályázat elnyerése.

H4: A pályázatot elnyerő vállalkozások foglalkoztatotti létszámára hatással volt a pályázat elnyerése.

5.1. Adatgyűjtés és az elemzés eszközei

A kutatásomat elsősorban PALLYAZAT.gov.hu: Támogatott projektkereső (https://www.palyazat.gov.hu/tamogatott_projektkereso) adatbázisa segítette, melyen keresztül régió, vármegye és járás szerint lehet lekérni az egyes fejlesztési programok, operatív programok és konkrét pályázati felhívás azonosítója és neve alapján a nyertes vállalkozások nevét, a projekt helyszínét, a támogatás megítélésének dátumát és a megítélt támogatás összegét. Ezenkívül a projekt összköltsége mellett, a támogatásintenzitás, a projekt befejezés várható dátuma és a projekt kifizetés részletes adatai is lekérhetők. Nyertes vállalkozásként a projekt összefoglalásából, meg lehet ismerni a pályázat céljait is.

A 70 Nógrád vármegyei nyertes közül további szűrést végeztem a Balassagyarmati járásra, ahol 5 vállalkozás nyert a pályázaton. Az 5 vállalkozás közül 2 egyéni vállalkozás, melyek beszámolóit nem érhetők el, így 3 vállalkozás maradt a vizsgálatom tárgya.

Az így megismert három vállalkozás beszámolóit az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálatának weboldalán (<https://e-beszamolo.im.gov.hu>) kértem le. Egyes cég adatokat, mint az alapítás éve és fő tevékenység a céginformáció.hu weboldalán (<https://www.ceginformacio.hu>) keresztül kértem le.

Míg a 3 vállalkozás a Balassagyarmati járásban nyerte el a támogatást, fontos kiemelni, hogy a székhelyük nem a Balassagyarmati járásban található, hanem Pest vármegyében és Budapesten.

A vizsgált pályázati támogatásokat a vállalkozások 2016-2017-ben nyerték el, többen pedig már 2015-ben elkezdték a projektet, ezért a projekt megvalósítást megelőző évtől, 2014-től egészen 2020-ig vizsgáltam meg őket.

Az elemzés során a vállalkozások mérlegeit és eredménykimutatásait vizsgáltam meg (1. és 2.sz melléklet), hiszen a mérleg a vállalkozás vagyoni- és pénzügyi helyzetéről, az eredménykimutatás pedig a vállalkozás eredményességéről ad képet, ezenkívül a likviditási mutatókat, a jövedelmezőségi mutatókat is fontosnak tartom megvizsgálni, épp úgy, mint a foglalkoztatottak számát, mely a vállalkozások méretének meghatározásához fontos.

A mérleg és eredménykimutatás adatait Excel táblázatban értékeltem ki. Megvizsgáltam a három vállalkozás adatait 2014 és 2020 között, a 2014 és 2020 közötti növekedést és azok változásait évről-évre, majd mutatókat és sorokat képzek. Ezután, ezekből a mutatókból

kiválasztottam a legfontosabbakat, melyek átfogó képet nyújtanak a vállalkozások teljesítményéről, méretéről és erőforrásairól. A mutatók kiválasztásában Kiss-Dobronyi (2016) és Csoma (2017) tanulmányaira támaszkodtam.

A kiválasztott mutatók:

- a) **Magyarázó változók:** foglalkoztatottak száma,
- b) **Mérlegadatok:** eszközök és az eszközszerkezet mutatói, források és a forrásszerkezet mutatói, befektetett- és forgóeszközök szerkezete, tárgyi eszközök
- c) **Eredménykimutatás adatai:** nettó árbevétel, értékcsökkenési leírás, üzemi tevékenység eredménye, pénzügyi műveletek eredménye, adózás előtti eredmény, adózott eredmény,
- d) **Likviditási mutatók:** likviditási ráta,
- e) **Jövedelmezőségi mutatók:** ROE, ROA, árbevétel-arányos üzemi eredmény, árbevétel-arányos adózott eredmény, árbevétel-arányos adózás előtti eredmény.

Mutatók számítása:

a) Vagyon- és tőkestruktúra mutatói

A vagyoni és pénzügyi helyzetet a mérleg elemzése által lehet megismerni. Kétirányú elemzést lehet használni:

- vertikális elemzés: a mérleg adatok közül csak az eszköz vagy forrás oldal adatainak elemzése, az egyik oldal összetételét, szerkezetét vizsgálja eltérő felbontásokban.
- horizontális elemzés: az eszköz és forrás oldalról is elemez adatokat, azokat összeveti

Ezen felül lehet jellemezni abszolút számokkal, elmozdulásokkal, %-os növekedéssel a bázis és tárgyév között (Paár et al., 2021).

Eszközök és források belső arányának vizsgálata során megoszlási viszonyszámokat, struktúramutatókat számítunk, a részt viszonyítjuk az egészhez, százalékos formában fejezzük ki az eredményt (Zéman-Béhm, 2016). A vagyonszerkezetet lehet vele vizsgálni. Kimutatható, hogy mekkora az aránya az egyes eszközcsoportoknak az összes eszközön belül vagy az eszközfajtáknak az eszközcsoportokon belül. Takács – Márkus (2020) alapján:

- Befektetett eszközök aránya= $\frac{\text{Befektetett eszközök}}{\text{Összes eszköz}} * 100 (\%)$
- Forgóeszközök aránya= $\frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Összes eszköz}} * 100 (\%)$
- Aktív időbeli elhatárolások aránya= $\frac{\text{Aktív időbeli elhatárolások}}{\text{Összes eszköz}} * 100 (\%)$

- Tárgyi eszközök aránya = $\frac{\text{Tárgyi eszközök}}{\text{Befektetett eszközök}} * 100 (\%)$
- Befektetett eszközök belső szerkezete = $\frac{\text{Befektetett eszközfajta}}{\text{Befektetett eszközök}} * 100 (\%)$
- Forgóeszközök belső szerkezete = $\frac{\text{Forgóeszközfajta}}{\text{Forgóeszközök}} * 100 (\%)$

A tőkeszerkezetet is lehet vele vizsgálni. Kimutatható, hogy mekkora az aránya az egyes tőkecsoportoknak az összes forráson belül vagy a tőkefajtáknak a tőkecsoportokon belül.

- Saját tőke aránya = $\frac{\text{Saját tőke}}{\text{Összes forrás}} * 100 (\%)$
- Céltartalék aránya = $\frac{\text{Céltartalék}}{\text{Összes forrás}} * 100 (\%)$
- Kötelezettségek aránya = $\frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Összes forrás}} * 100 (\%)$
- Passzív időbeli elhatárolások aránya = $\frac{\text{Passzív időbeli elhatárolások}}{\text{Összes forrás}} * 100 (\%)$

b) Likviditási mutatók

A pénzügyi helyzet jellemzésére használatosak. Azt fejezi ki, hogy a vállalkozás folyamatosan, adott határidőre, rövidtávon képes a kötelezettségeinek eleget tenni (Paár et al., 2021). A likviditási ráta egy arányszám, a legelterjedtebb likviditás mérő. A forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek közötti arányt határozza meg (Zéman-Béhm, 2016):

- Likviditási ráta = $\frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$ (együttható)
 - 1-nél nagyobb: elfogadható,
 - 1 alatt: előfordulhat a rövid távú fizetési képtelenség,
 - Hitelintézetek: 1,3 alatt rossz, 1,3-1,8 közepes, az 1,8-2 az elfogadható.

c) Jövedelmezőségi mutatók

A jövedelmezőség az egyik alapja a vállalkozás megítélésének. A vezetés, tulajdonosok és a hitelezők számára is fontos információkat ad (Ormos, 2018). A vállalkozás eredményét valamilyen kategóriához viszonyítják, ami lehet árbevétel, eszközök, saját tőke (Takács-Márkus, 2020). Ormos (2018) alapján:

A **ROE** megmutatja, hogy mennyire jövedelmező a saját tőke működtetése a vállalkozásban. A magas érték biztonságot jelent, de nem minden esetben. Sok torzító hatás van (pl. osztalékfizetés)

- $ROE \text{ (Saját tőke-arányos megtérülés)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Saját tőke}} * 100 (\%)$

A **ROA** mutató a lekötött eszközök működtetésének hatékonyságát méri. Torzító hatása az értékhelyesbítésnek és értékelési tartalék változásának van, valamint a mérlegen kívüli eszközök feltudják javítani a mutatót, mivel a nevezőben nem jelennek meg.

- $ROA \text{ (Eszközarányos megtérülés)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Összes eszköz}} * 100 (\%)$

A ROA mutató az összes eszköz értékére, a ROE mutató a saját tőke értékére vetített tárgyévi megtérülést mutatja be. Érdemes együtt vizsgálni a két mutatót. Míg a ROE saját tőkét, addig a ROA az eszközök jövedelmezőségét vizsgálja, ezért a különbség az eladósodottságot mutatja meg (Takács-Márkus, 2020).

Az **árbevétel arányos jövedelmezőségi** mutatók megmutatják, hogy az árbevétel mekkora része (hány %-a) vált eredménnyé (Paár et al., 2021). Megmutatja, hogy a bevétel mekkora adózás előtti eredmény, mekkora adózott eredmény és mekkora üzemi tevékenység eredmény tartalommal rendelkezik (Zéman-Béhm, 2016).

- $\text{Árbevétel arányos üzemi eredmény} = \frac{\text{Üzemi tevékenység eredménye}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}} * 100 (\%)$
- $\text{Árbevétel arányos adózás előtti eredmény} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}} * 100 (\%)$
- $\text{Árbevétel arányos adózott eredmény} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}} * 100 (\%)$

5.2. A GINOP 1.2.2.-15 pályázat bemutatása

Célja: „A KKV-k fejlődésének, gazdaságban betöltött szerepének, piaci pozíciójának erősítése, munkahelyek megtartását eredményező beruházások támogatása, a területi különbségek csökkentése, a térségi felzárkóztatás és a helyi gazdaság megerősítése” (Pénzügyminisztérium, 2015, 5. old.).

Pályázók köre: mikro-, kis-, és középvállalkozások; jogi forma szerint: jogi személyiségű, kettős könyvvitelt vezető gazdasági társaságok, egyéni vállalkozók, egyéni cégek (SZJA hatálya alá tartozó) és szövetkezetek (Pénzügyminisztérium, 2015).

Támogatható tevékenységek:

- Új eszköz beszerzése – kötelező projektem (a projekt összköltségének minimum 50%-át kell kitennie, önállóan támogatható projektem)

Önállóan nem támogatható projektelemek:

- b) Az anyagmozgatáshoz, csomagolóshoz, raktározáshoz kapcsolódó új eszköz beszerzése
- c) Az új eszköz használatához szükséges infrastrukturális és ingatlan beruházás
- d) Információs technológia-fejlesztés: új informatikai szoftverek és eszközök csakis az új berendezéssel kapcsolatosan
- e) Online jelenlét: honlap készítés, domain név regisztráció és webtárhely
- f) Az új eszközök beszerzéséhez összefüggő gyártási know-how és licenc beszerzések.

Támogatható az alábbi projekt elem is, amennyiben megváltozott munkaképességű személy alkalmazására kerül a sor:

- g) A megváltozott munkaképességű alkalmazottak munkakörülményeit, a minőségi munkavégzés feltételeinek támogatását segítő új eszközök beszerzése – önállóan nem támogatható projektelem
- h) Akadálymentesítés, infrastrukturális és ingatlan beruházás és átalakítás, ami a megváltozott munkaképességű egyének munkakörülményeinek javítását – önállóan nem támogatható projektelem
- i) Információstechnológiafejlesztés, ami akadálymentes munkavégzést segíti elő – önállóan nem támogatható projektelem (Pénzügyminisztérium, 2015).

Keretösszeg: Rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 34,39 milliárd Ft. A várható kérelmek száma: 1000-2000 db. **Pénzügyi feltételek:** Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 5.000.000 Ft, maximum 50.000.000 Ft. Legalább 25% saját forrással kell rendelkeznie az igénylőnek (Pénzügyminisztérium, 2015).

5.3. A pályázaton nyertes vállalkozások bemutatása

Mielőtt rátérek a három nyertes vállalkozás részletes bemutatására, először is országos szinten, majd Nógrád vármegyei szinten mutatom be, hogy a pályázaton hány vállalkozás nyert és mekkora összeget.

➤ **Országos adatok**

Az országban összesen a beérkezett 2 688 pályázatból 1 298 vállalkozás nyert, összesen 32 382 793 417 Ft-ot.

Az 5. ábrán a pályázat nyerteseinek vármegyéenkénti megoszlása látható országos szinten.

5. ábra: A pályázaton nyertes vállalkozások megoszlása országosan (db)
 Forrás: Saját szerkesztés a palyazat.gov.hu (2023) adatai alapján

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében nyertek legtöbben, 178-an, legkevesebben pedig Vas vármegyében, 20-an. Pest vármegyében és Budapesten egy vállalkozás sem nyert, oka, hogy a Közép-Magyarországi régió vállalkozásai számára a pályázat nem volt elérhető.

➤ **Nógrád vármegyei adatok**

Nógrád vármegyében összesen 154 pályázat érkezett be, ebből 70 vállalkozás nyert. A 70 vállalkozás összesen 1 825 701 311 Ft támogatást kapott. A legalacsonyabb elnyert összeg: 5 231 324 Ft, a legmagasabb elnyert összeg: 50 000 000 Ft. Legtöbben a Salgótarjáni és Pásztói járásban (19-19 vállalkozás), legkevesebben a Balassagyarmati járásban nyertek (5 vállalkozás).

➤ **Balassagyarmati járási adatok**

A Balassagyarmati járásban 5 vállalkozás nyert, ebből 3 Kft. és 2 egyéni vállalkozó. Összesen 115 948 670 Ft-ot nyertek el. A legalacsonyabb elnyert összeg: 5 753 160 Ft, melyet a nem vizsgált egyik egyéni vállalkozó nyert el. A legmagasabb elnyert összeg: 44 578 160 Ft, melyet a nem vizsgált másik egyéni vállalkozó nyert el.

A Balassagyarmati járásban nyertes vállalkozások bemutatása

Az 5. táblázatban a 3 vizsgált vállalkozás fontosabb adatai láthatók, köztük a megítélt támogatás összege, az önrész, a projekt összköltsége, a vállalkozások iparága és a pályázat célja.

5. táblázat: A vizsgált vállalkozások adatai

Név	Megítélt támogatás (Ft)	Önrész (%)	Projekt összköltsége (Ft)	Iparág	Cél
Honey Magyarország Kft.	13 122 350	50	26 244 700	Faipar	Eszközbeszerzés
HSKS Kft.	11 495 000	50	22 990 000	Építő-ipar	Eszközbeszerzés
PHARMATEXTIL Kft.	41 000 000	50	82 000 000	Textil-ipar	Eszközbeszerzés

Forrás: Saját szerkesztés a palyazat.gov.hu (2023) adatai alapján

➤ **Honey Magyarország Kft.**

A Honey Magyarország Kft. 2009-ben alapult, főtevékenysége épületasztalos-ipari termékgyártása. Egyedi bútorokat készítenek. Kkv besorolás szerint mikroállalkozásnak számít.

A Honey Magyarország Kft. számára megítélt támogatás 13 122 350 Ft, a projekt összköltsége 26 244 700 Ft, önrésze 50%-os volt.

A pályázat célja: Faipari gépek beszerzése (faszárító berendezés, lézervágó- lézergravírozó gép, UV nyomtató dugattyús gyors csavarszorító készlet, állványos fűrőgép, műgyantázó berendezés, felsőmaró, prémium magasnyomású mosó, magasemelő).

A pályázattól a következőket várja: monopolhelyzetbe való kerülés a piacon és késztermék értéknövekedése. 2016 májusában nyerte el a támogatást. A projekt kezdőnapja: 2016.12.01., a projekt befejezése: 2017.06.20. Az utolsó kifizetés időpontja: 2017.12.13.

Székhelye Dunakeszin van, a telephelye Nógrádkövesden. A projekt helyszíne Nógrádkövesd.

➤ **HSKS Kft.**

A HSKS Kft. 2009-ben alapult, a főtevékenysége: lakó- és nem lakó épület építése. Kkv besorolás szerint kisvállalkozásnak számít.

A HSKS Kft. számára megítélt támogatás 11 495 000 Ft, a projekt összköltsége 22 990 000 Ft, önrésze 50%-os volt.

A pályázat célja: új speciális típusú gyártó elemek beszerzése (falazó elem, kábeltégla elem, útszegély elem, kertiszegély elem beszerzése).

A pályázattól a következőket várja: az eszközállomány megterülésének növekedése és a hozzáadott érték növekedése, gazdasági teljesítmény fokozása. 2017 júniusában nyerte el a támogatást. A projekt kezdőnapja: 2015.07.29, a projekt befejezése: 2015.10.19. Az utolsó kifizetés időpontja: 2017.10.13.

Székhelye Budapesten van, a telephelye Dejtáron. A projekt helyszíne: Dejtár.

➤ **PHARMATEXTIL Kft.**

A PHARMATEXTIL Kft. 1990-ben alapult, a főtevékenysége: kötött, hurkolt harisnyafélék gyártása. Különböző gyógyharisnyákat készítenek, például sportoláshoz, sok állást igénylő munkához (fodrász, pincér) és betegségek esetére (orvosi ajánlásra vagy vényre). Kkv besorolás szerint mikroállalkozásnak számít.

A pályázat célja: 2 db páratlan tús, nagykapacitású speciálisan kompressziós termékek gyártására szolgáló kötőgépek beszerzését és üzembe állítása.

A PHARMATEXTIL Kft. számára megítélt támogatás 41 000 000 Ft, a projekt összköltsége 82 000 000 Ft, önrésze 50%-os volt.

A pályázattól a következőket várja: magasabb szintű termék előállítás, a beruházás következményeként már a cég gyárthatja a készterméket. 2016 januárjában nyerte el a támogatást. A projekt kezdőnapja: 2015.10.30, a projekt befejezése: 2016.10.28. Az utolsó kifizetés időpontja: 2017.03.10.

Székhelye Budapesten van, telephelye Balassagyarmaton. A projekt helyszíne: Balassagyarmat.

A vállalkozás 2020-ban elnyert egy másik GINOP támogatást is, 9 452 152 Ft értékben, a projekt összköltsége 13 503 075 Ft, a projekt célja technológiafejlesztés.

A három vállalkozás projektcéljaiból meg lehet állapítani, hogy mindhárom vállalkozás magasabb minőségű terméket szeretne előállítani, több vásárlót szeretnének szerezni, jobb piaci pozíciót kivívni, amitől gazdasági teljesítményük növekedését várják. Mind a három vállalkozás beruházást hajtott végre, tárgyi eszközöket szerez be, azon belül is gépeket.

6. A pályázat hatásának vizsgálata

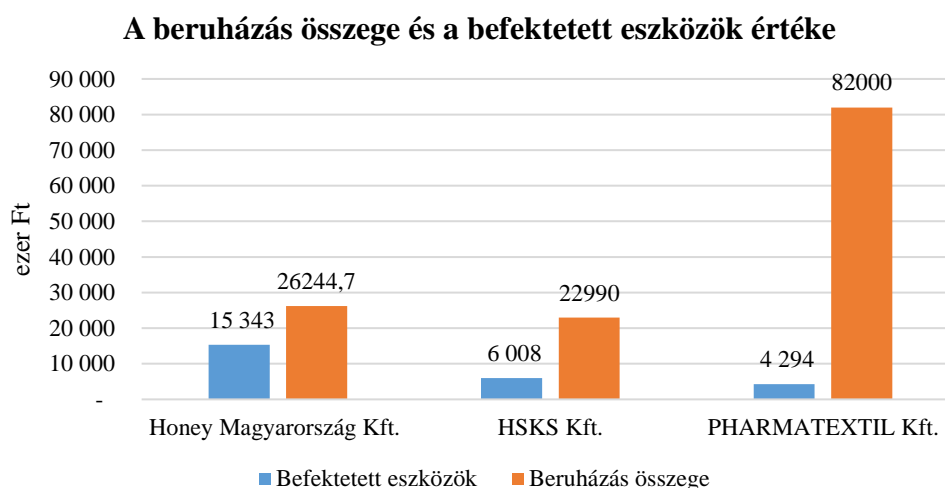
A következő fejezetekben a három nyertes vállalkozás beszámolóit vizsgálom meg, először is a mérleg adatait és az eredménykimutatások adatait elemzem, majd a pénzügyi mutatókat számítok és elemzem azokat, végül a foglalkoztatotti létszám változását vizsgálom meg.

A támogatás mértéke

A Honey Magyarország Kft. összes eszközének a támogatás összege a 77%-át tette ki, míg a saját tőkének a 231%-át. A HSKS Kft. összes eszközének a támogatás a 49%-át tette ki, míg a saját tőkének a 54%-át. A PHARMATEXTIL Kft. összes eszközének a támogatás a 64%-át tette ki, míg a saját tőkének a 70%-át.

A beruházás mértéke a befektetett eszközök értékéhez képest

A 6. ábrán a beruházás mértéke látható a befektetett eszközökhöz képest.

6. ábra: A beruházás összege és a befektetett eszközök értéke

Forrás: Saját szerkesztés a vállalkozások beszámolóit és a palyazat.gov.hu (2023) adatai alapján

A **Honey Magyarország Kft.** beruházás teljes összege (26 244 700 Ft) a befektetett eszközeinek (15 343 000 Ft) a 171%-a volt 2015-ben, a pályázat elnyerése előtti évben. Nagyobb összegben ruházott be, mint amennyi befektetett eszközzel rendelkezett.

A **HSKS Kft.** beruházás teljes összege (22 990 000 Ft) a befektetett eszközeinek (6 008 000 Ft) a 383%-a volt 2014-ben, a projekt megkezdése és a támogatás elnyerése előtt. Nagyobb összegben ruházott be, mint amennyi befektetett eszközzel rendelkezett.

A **PHARMATEXIL Kft.** beruházás teljes összege (82 000 000 Ft) a befektetett eszközeinek (42 094 000 Ft) a 1910%-a volt 2014-ben, a projekt megkezdése előtt. Sokkal nagyobb összegben ruházott be, mint amennyi befektetett eszközzel rendelkezett.

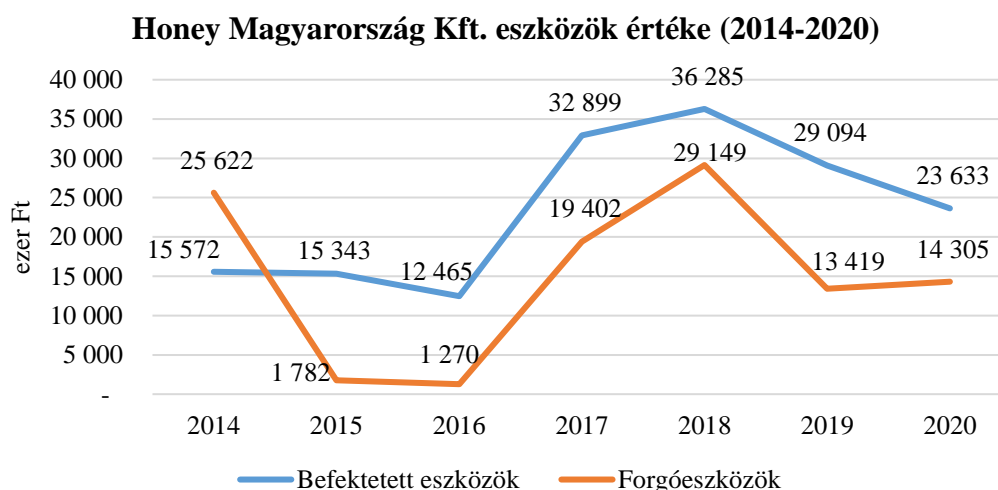
6.1. A mérleg elemzése

A következő fejezetekben a vállalkozások mérleg adatait fogom megvizsgálni. Először is a vállalkozások eszköz oldalát és eszközszerkezetét majd a forrás oldalt és a forrásszerkezetét.

Eszközök elemzése

➤ Befektetett eszközök és forgóeszközök

A 7. ábrán a **Honey Magyarország Kft.** befektetett-, és forgóeszközeinek értéke látható 2014 és 2020 között.

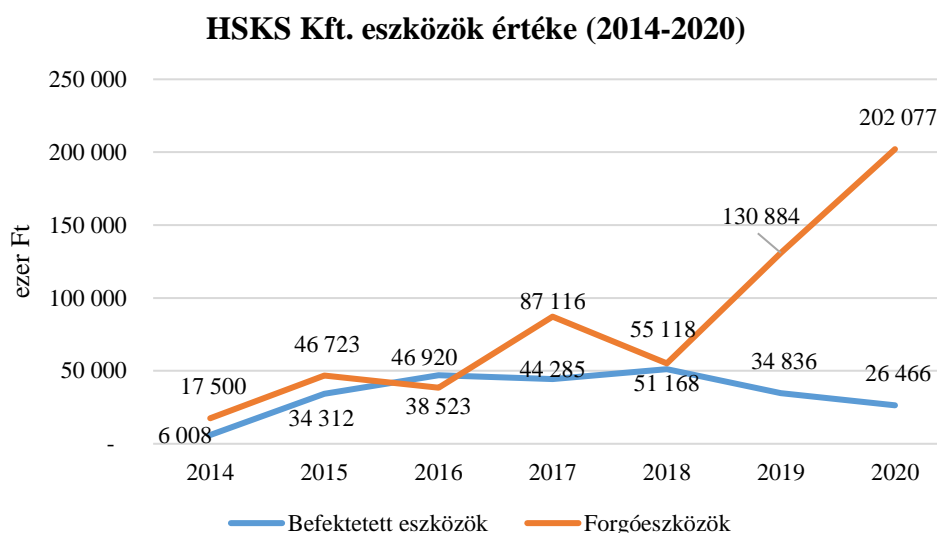
7. ábra: Honey Magyarország Kft. eszközeinek értéke
 Forrás: Saját szerkesztés a Honey Magyarország Kft. beszámolóí alapján

A Honey Magyarország Kft. befektetett eszközeinek az értéke 2014 és 2020 között 15 572 ezer Ft-ról 23 633 ezer Ft-ra nőtt, ami 52%-os növekedés. A legnagyobb növekedés a pályázat elnyerését követően, 2016 és 2017 között történt, 164%-kal, ugyanis a tárgyi eszközök értéke nőtt meg 171%-kal, hiszen a beruházás, a gépek beszerzése ekkor történt meg, 26 244 700 Ft értékben. Beruházott még 2018-ban is. Majd a befektetett eszközök értéke csökkenni kezdett, további beruházást nem valósított meg, az értékcsökkenést elkezdte elszámolni.

A forgóeszközeinek az értéke 2014 és 2020 között 25 622 ezer Ft-ról 14 305 ezer Ft-ra csökkent, ami 44%-os csökkenés. A legnagyobb növekedés 2016 és 2017 között történt,

mivel a pénzeszközök nőttek meg 17 233 ezer Ft-tal, ebből a támogatás összege 13 122 ezer Ft volt.

A 8. ábrán a **HSKS Kft.** befektetett-, és forgóeszközeinek értéke látható 2014 és 2020 között.

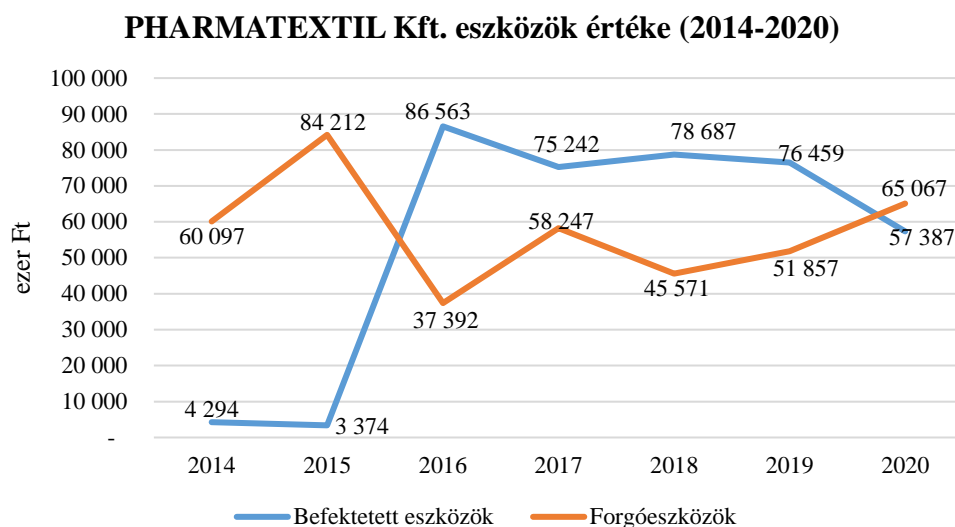

8. ábra: HSKS Kft. eszközeinek értéke
Forrás: Saját szerkesztés a HSKS Kft. beszámolóí alapján

A HSKS Kft. befektetett eszközeinek az értéke 2014 és 2020 között 6 008 ezer Ft-ról 26 466 ezer Ft-ra nőtt, ami 340%-os növekedés. 2015-re történt a legnagyobb növekedés, ekkor 471%-kal nőtt az értéke, hiszen a beruházást ekkor valósította meg, a tárgyi eszköz állomány járult ehhez hozzá jelentősen. A beruházás 22 990 000 Ft-os értéke, melyekből befektetett eszközöket vásárolt a cég, itt láthatóan megjelenik. 2018-tól a befektetett eszközök értéke csökkenni kezdett, a tárgyi eszközök értéke kezdett csökkenni, az értékcsökkenést elkezdte elszámolni.

A forgóeszközök értéke 2014 és 2020 között 17 500 ezer Ft-ról 202 077 ezer Ft-ra nőtt, ami 1055%-os növekedés, a követelések növekedése játszik leginkább közre a 2015 és 2017-es növekedéshez (támogatási összeg megérkezése), majd a pénzeszközök értéke nőtt nagy arányban 2019-2020-ban.

A 9. ábrán a **PHARMATEXTIL Kft.** befektetett-, és forgóeszközeinek értéke látható 2014 és 2020 között.

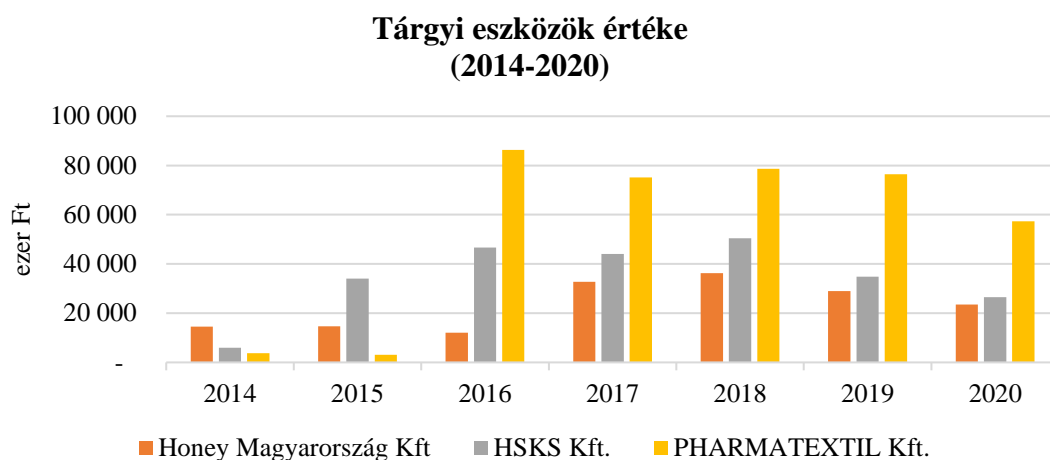
9. ábra: PHARMATEXTIL Kft. eszközeinek értéke
 Forrás: Saját szerkesztés a PHARMATEXTIL Kft. beszámolóí alapján

A PHARMATEXTIL Kft. befektetett eszközeinek az értéke 2014 és 2020 között 4 294 ezer Ft-ról 57 387 ezer Ft-ra nőtt, ami 1236%-os növekedés. A pályázat elnyerését követően, 2016-ra történt a legnagyobb növekedés, ekkor 2465%-kal nőtt, a 82 000 000 Ft-os beruházás megvalósítása itt látható. Majd csökkeni kezdett a befektetett eszközök értéke, további beruházást nem valósított meg, az értékcsökkenést elkezdte elszámolni.

A forgóeszközök értéke 2014 és 2020 között 60 097 ezer Ft-ról ezer 65 067 Ft-ra nőtt, 8%-kal, mivel a követelések és pénzeszközök értéke növekedett. Támogatás 2017-ben is érkezett, ami a forgóeszköz (pénzeszköz) növekedés oka.

➤ Tárgyi eszközök

A 10. ábrán a tárgyi eszköz értékének változása látható.

10. ábra: Tárgyi eszközök

Forrás: Saját szerkesztés a három vállalkozás beszámolóí alapján

A **Honey Magyarország Kft.** tárgyi eszközeinek az értéke 2014-ről 2020-ra 62%-kal nőtt, 14 516 ezer Ft-ról 23 485 ezer Ft-ra. A legnagyobb növekedés a támogatás elnyerése után, 2017-re történt, ekkor 171%-kal nőtt, ekkor történt meg a beruházás, melynek összege 26 244 700 Ft volt, melyből tárgyi eszközök kerültek beszerzésre, ami láthatóan 2018-ig tartott. Majd csökkenni kezdett a tárgyi eszközök értéke, ekkor az értékcsökkenési leírás megkezdődött, további beruházás nem valósult meg.

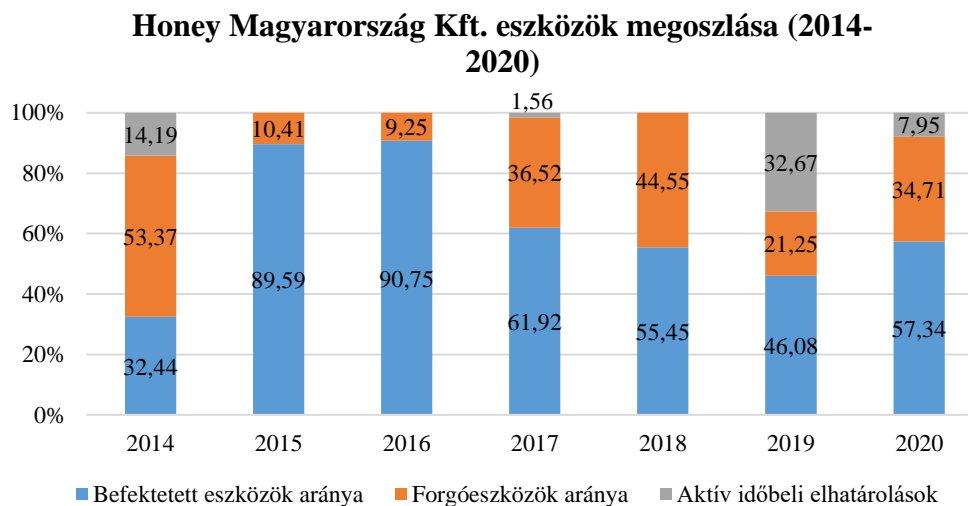
A **HSKS Kft.** tárgyi eszközeinek az értéke 2014-ről 2020-re 342%-kal nőtt, 5 989 ezer Ft-ról 26 462 ezer Ft-ra. A legnagyobb növekedés a beruházás befejezése után, 2015-re történt, ekkor 467%-kal nőtt. A beruházás összege 22 990 000 Ft volt, amiből tárgyi eszköz került beszerzésre, ami mellett láthatóan további beruházásokra került sor, mivel a tárgyi eszközök értéke tovább növekedett 2018-ig. Majd csökkenni kezdett az értéke, ekkor az értékcsökkenés leírás megkezdődött, további beruházás nem valósult meg.

A **PHARMATEXTIL Kft.** tárgyi eszközeinek az értéke 2014-ről 2020-re 1640%-kal nőtt, ezer 3 798 Ft-ról 57 369 ezer Ft-ra. A legnagyobb növekedés a beruházás megvalósítása és pályázat elnyerése után 2016-ra történt, ekkor 2700%-kal nőtt. A beruházás összege 82 000 000 Ft volt, mely összeggel láthatóan növekedett a tárgyi eszköz állomány, 86 365 ezer Ft-ra 2016-ban. 2018-ban más beruházást is végrehajtott, majd az értékük csökkenni kezdett, az értékcsökkenés leírás megkezdődött, további beruházás nem valósult meg.

Eszközszerkezet vizsgálata

➤ Honey Magyarország Kft.

A Honey Magyarország Kft. eszközstruktúrája 11. ábrán a látható.

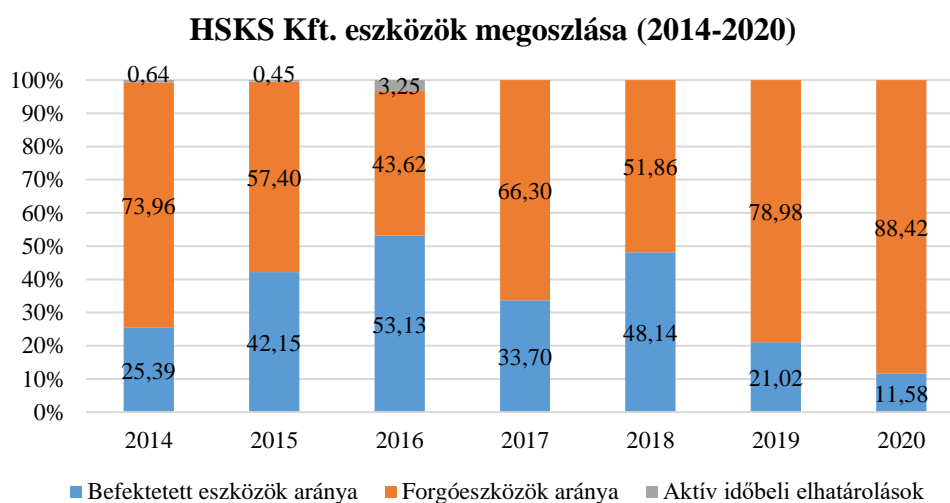
11. ábra: Honey Magyarország Kft. eszközök megoszlása

Forrás: Saját szerkesztés a Honey Magyarország Kft. beszámolója alapján

A befektetett eszközök aránya 2014 és 2020 között 32,44%-ról 57,34%-ra nőtt. 2015-ben nagy arányban megnőtt, ekkor a forgóeszközök értéke csökkent. A pályázat elnyerése után, 2016-ra érte el a legmagasabb arányt, ami 90,75% volt. Ezt követően csökkenésnek indult. A forgóeszközök aránya 2014-ben volt a legmagasabb. A pályázati pénz megérkezésekor (2017-re) az aránya megnövekedett, hiszen a pénzeszközök értéke megnőtt.

➤ HSKS Kft.

A HSKS Kft. eszközstruktúrája a 12. ábrán látható.

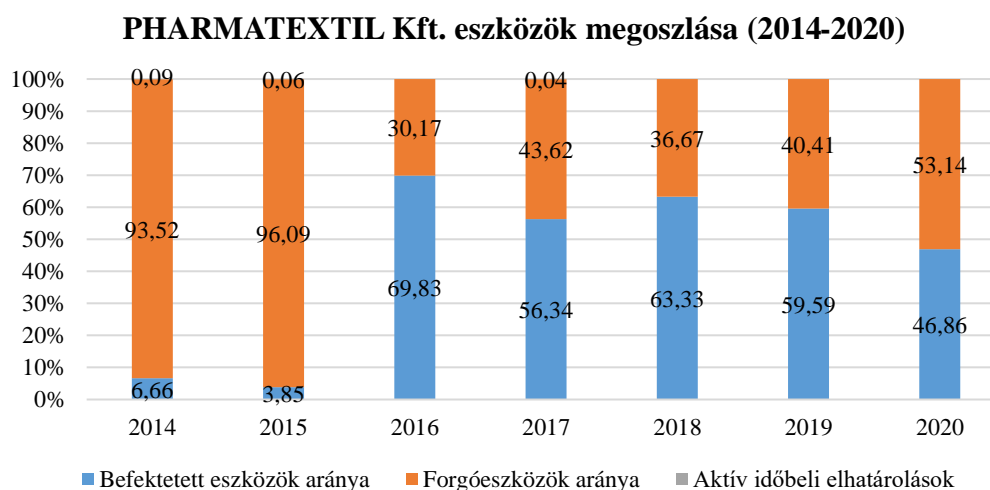
12. ábra: HSKS Kft. eszközök megoszlása

Forrás: Saját szerkesztés a HSKS Kft. beszámolói alapján

A befektetett eszközök aránya 2014 és 2020 között csökkent, 25,39%-ról 11,58%-ra. A beruházás megkezdésekor emelkedni kezdett, ami 2016-ra elérte az 53,13%-ot. A forgóeszközök aránya 2014 és 2020 között növekedett, 73,96%-ról 88,42 %-ra nőtt. A követelések tették ki a legmagasabb arányt, majd 2020-ra a készletek értéke is megnőtt.

➤ PHARMATEXTIL Kft.

A PHARMATEXTIL Kft. eszközstruktúrája a 13. ábrán látható.

13. ábra: PHARMATEXTIL Kft. eszközök megoszlása

Forrás: Saját szerkesztés a PHARMATEXTIL Kft. beszámolói alapján

A befektetett eszközök aránya 2014 és 2020 közt nagy arányban növekedett, 6,6%-ról 46,86%-ra. A pályázat elnyerésének évében, ami a projekt befejezésének is az éve, 2016-ban történt a legnagyobb növekedés, ekkor 69,83% volt az aránya, ami a tárgyi eszköz beszerzésnek tudható be. A forgóeszközök aránya 2014 és 2020 között csökkent, 93,25%-ról 53,14%-ra.

➤ **Befektetett eszközök szerkezete**

A **Honey Magyarország Kft.** befektetett eszközeinek megoszlása a 6. táblázatban látható.

6. táblázat: Honey Magyarország Kft. befektetett eszközök struktúrája (%)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Immateriális javak	6,78	4,61	3,27	0,62	0,18	0,32	0,63
Tárgyi eszközök	93,22	95,39	96,73	99,38	99,82	99,68	99,37
Befektetett pénzügyi eszközök	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Forrás: Saját szerkesztés a Honey Magyarország Kft. beszámolója alapján

A befektetett eszközökön belül, 2014 és 2020 között a tárgyi eszközök aránya volt a legmagasabb, 93% feletti. 2014 és 2020 között 6,15 százalékponttal nőtt. A pályázat elnyerése után, 2017-ben történt a legnagyobb növekedés, hiszen ekkor szerezte be a cég az eszközöket, gépeket. Az immateriális javak csekély arányt tesznek ki, csökkent az arányuk. Befektetett pénzügyi eszköz nem volt.

A **HSKS Kft.** befektetett eszközeinek megoszlása a 7. táblázatban látható.

7. táblázat: HSKS Kft. befektetett eszközök struktúrája (%)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Immateriális javak	0,32	0,72	0,52	0,56	1,41	0,02	0,02
Tárgyi eszközök	99,68	99,28	99,48	99,44	98,59	99,98	99,98
Befektetett pénzügyi eszközök	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Forrás: Saját szerkesztés a HSKS Kft. beszámolója alapján

A befektetett eszközökön belül, 2014 és 2020 között a tárgyi eszközök aránya volt a legmagasabb, 99% feletti. 2014 és 2020 között 0,3 százalékponttal nőtt. A pályázat elnyerését követően, 2015 után növekedni kezdett, a legnagyobb növekedés 2015 és 2016

között történt. Az immateriális javak csekély arányt tesznek ki. Befektetett pénzügyi eszköz nem volt.

A **PHARMATEXTIL Kft.** befektetett eszközeinek megoszlása a 8. táblázatban látható.

8. táblázat: PHARMATEXTIL Kft. befektetett eszközök struktúrája (%)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Immateriális javak	11,55	8,54	0,23	0,14	0,06	0,04	0,03
Tárgyi eszközök	88,45	91,46	99,77	99,86	99,94	99,96	99,97
Befektetett pénzügyi eszközök	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Forrás: Saját szerkesztés a PHARMATEXTIL Kft. beszámolóí alapján

A befektetett eszközökön belül, 2014 és 2020 között a tárgyi eszközök aránya volt a legmagasabb, 88% feletti. 2014 és 2020 között 11,52 százalékponttal nőtt. A növekedés folyamatos, a legnagyobb növekedés a beruházás megkezdése után tapasztalható, 2015 és 2016 között. Az immateriális javak csekély arányt tesznek ki, csökkenő tendenciát mutat. Befektetett pénzügyi eszköz nem volt.

➤ **Forgóeszközök szerkezete**

A **Honey Magyarország Kft.** forgóeszközeinek megoszlása a 9. táblázatban látható.

9. táblázat: Honey Magyarország Kft. forgóeszközeinek struktúrája (%)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Készletek	5,71	45,01	47,64	1,16	1,18	3,08	2,26
Követelések	29,90	6,68	37,72	9,06	34,59	59,15	58,89
Értékpapírok	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pénzeszközök	64,39	48,32	14,65	89,78	64,23	37,77	38,85
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Forrás: Saját szerkesztés a Honey Magyarország Kft. beszámolóí alapján

2014 és 2020 között a készletek aránya lecsökkent, 5,71%-ról 2,26%-ra, 2015 és 2016 között volt a legmagasabb az aránya, 45% felett, oka a követelések és pénzeszközök csökkenése. A követelések aránya a pályázat elnyerését követően megnőtt, a vevők száma megnőtt, akikkel szemben követelés keletkezett, ez 2018-2020 között fennmaradt. A pénzeszközök aránya 2017-ben volt a legmagasabb a pályázati pénzek érkezésének köszönhetően. Értékpapír nem volt.

A **HSKS Kft.** forgóeszközeinek megoszlása a 10. táblázatban látható.

10. táblázat: HSKS Kft. forgóeszközeinek struktúrája (%)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Készletek	0,00	0,39	1,30	1,10	0,83	0,35	10,37
Követelések	67,59	90,54	94,79	95,84	91,46	28,82	53,61
Értékpapírok	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pénzeszközök	32,41	9,08	3,91	3,07	7,70	70,83	36,01
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Forrás: Saját szerkesztés a HSKS Kft. beszámolóí alapján

2014 és 2020 között a készletek aránya növekedett 0%-ról 10,37%-ra, amikor készletfelhalmozás történt, mivel 2020-ban a COVID-19 miatti leállások miatt készleten maradt több anyag, félkésztermék. A követelések aránya a 67,59%-ról 53,61%-ra csökkent. A projekt megvalósítás kezdetekor, 2015-ben nőtt meg az aránya 90% fölé (támogatási összeg követelése), ami 2019-re 30% alá esett. A pénzeszközök aránya 2019-ben volt a legmagasabb, a támogatás 2017-ben megérkezett, aminek hatása nem látható. Értékpapír nem volt.

A **PHARMATEXTIL Kft.** forgóeszközeinek megoszlása a 11. táblázatban látható.

11. táblázat: A PHARMATEXTIL Kft. forgóeszközeinek struktúrája (%)

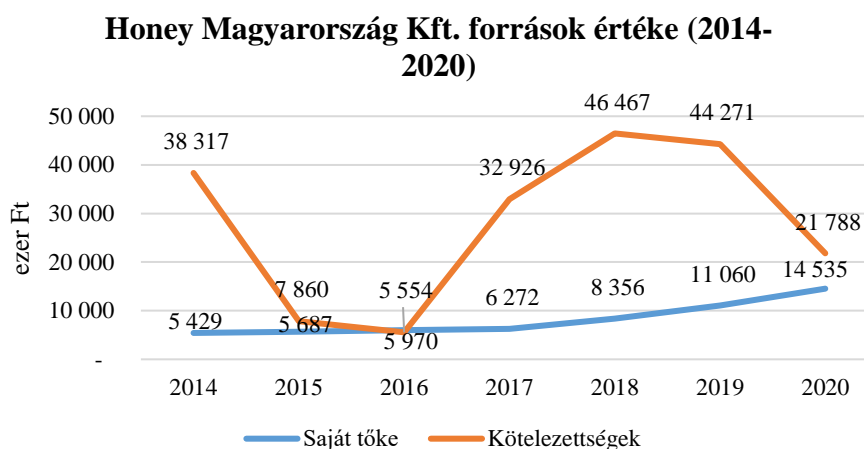
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Készletek	39,76	35,50	61,59	32,26	55,79	51,46	39,32
Követelések	3,18	4,59	28,99	30,45	35,56	25,32	9,80
Értékpapírok	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pénzeszközök	57,06	59,91	9,43	37,30	8,65	23,22	50,88
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Forrás: Saját szerkesztés a PHARMATEXTIL Kft. beszámolóí alapján

2014 és 2020 között a készletek aránya kiegyensúlyozott szinten mozgott, 2016-ban volt a legmagasabb az aránya, a pályázat elnyerésének évében, ekkor anyagokat vásárolt az új gépekhez. A követelések aránya a növekedett a projekt megvalósítása után. A pénzeszközök aránya ingadozott, de 2017-ben, amikor a támogatás megérkezett növekedett. Értékpapír nem volt.

Források elemzése

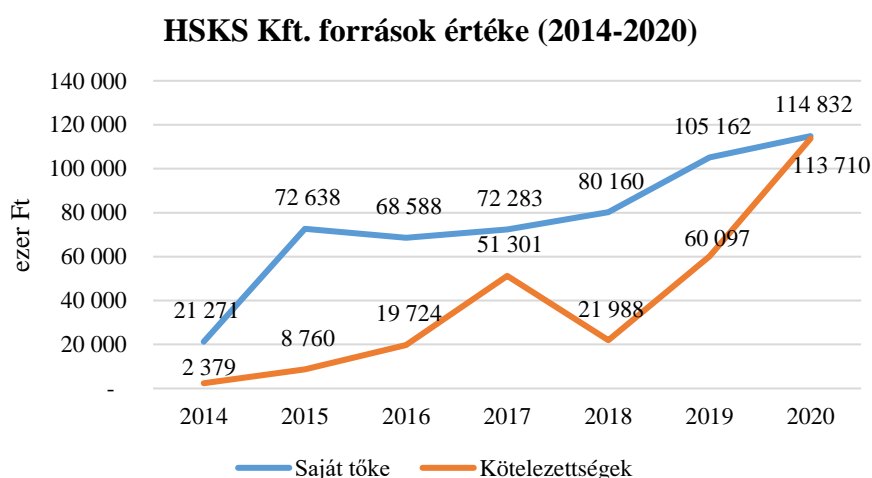
Az 14. ábrán a Honey Magyarország Kft. forrásainak értéke látható 2014 és 2020 között.

14. ábra: Honey Magyarország Kft. források értéke
Forrás: Saját szerkesztés a Honey Magyarország Kft. beszámolói alapján

Honey Magyarország Kft. saját tőke értéke 2014 és 2020 között 167%-kal nőtt, a növekedés folyamatos, az eredménytartalék növekedett, ami pozitívum, hisz a nyereségességet mutatja. A kötelezettségeinek az értéke 2014 és 2020 között 43%-kal csökkent. 2014-ről 2015-re nagy arányú csökkenés látható, mivel a rövid és a hosszú lejáratú kötelezettségei is csökkentek. Majd mind a rövid mind a hosszú lejáratú kötelezettségei növekedni kezdtek, egyszerre 2016 után. 2017-2018-ban rövid és hosszú lejáratú hitelt is vett fel, egyrészt az önerő finanszírozása végett, ami 13 122 350 Ft volt.

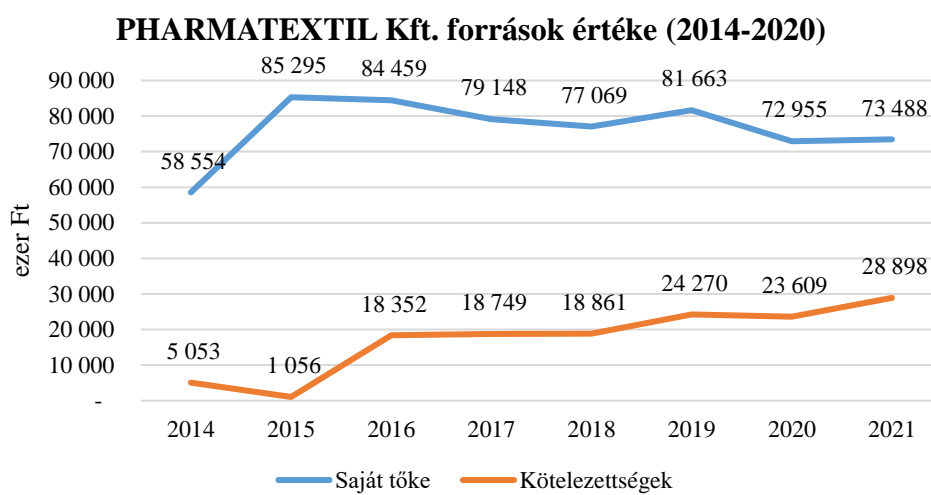
Az 15. ábrán a HSKS Kft. forrásainak értéke látható 2014 és 2020 között.

15. ábra: HSKS Kft. források értéke
Forrás: Saját szerkesztés a HSKS Kft. beszámolói alapján

HSKS Kft. saját tőke értéke 2014 és 2020 között 439%-kal nőtt. A HSKS Kft. kötelezettségei 2017-ig növekedtek, ekkor a rövid lejáratú hitelei növekedtek, ami 2018 után ismét növekedni kezdett, de ekkor hosszú lejáratú kötelezettségei is növekedtek, hitelt vett fel (2018 és 2019). Mivel önerőből a cég 2015-ben előre megvalósította a projektet, utána forrásra lett szüksége, egyre több éven belüli hitele keletkezett, mivel a támogatás utolsó összege 2017-ben érkezett meg.

A 16. ábrán a PHARMATEXTIL Kft. forrásainak értéke látható 2014 és 2020 között.

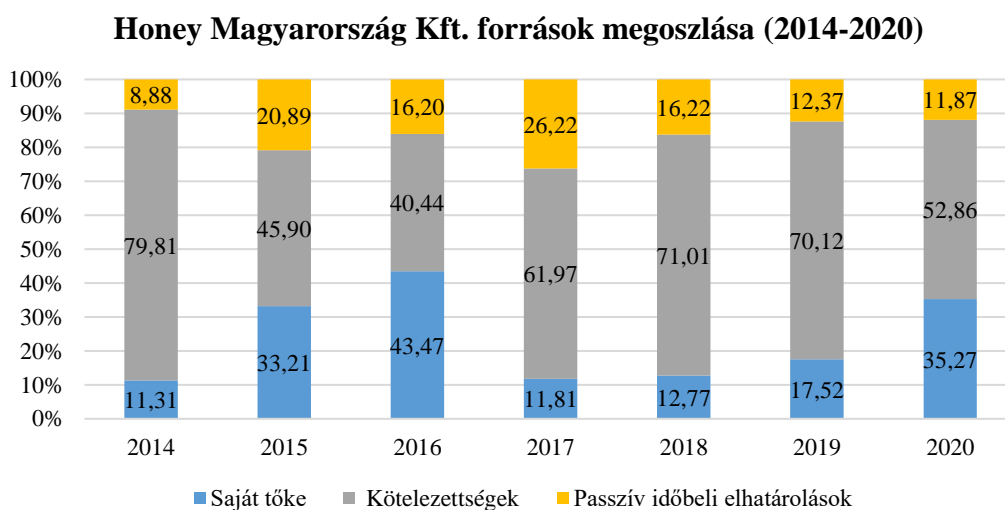
16. ábra: PHARMATEXTIL Kft. források értéke

Forrás: Saját szerkesztés a PHARMATEXTIL Kft. beszámolóí alapján

PHARMATEXTIL Kft. saját tőke értéke 2014 és 2020 között 25%-kal nőtt. A kötelezettségeinek az értéke 2014 és 2020 között 471%-kal nőtt, a projekt megvalósítás után kezdett növekedni, legnagyobb arányban éven belüli, rövid lejáratú hitelt jelentett, ami 2016-ban keletkezett. 2019-ben hosszú lejáratú hitelei is keletkeztek.

Forrásszerkezet vizsgálata

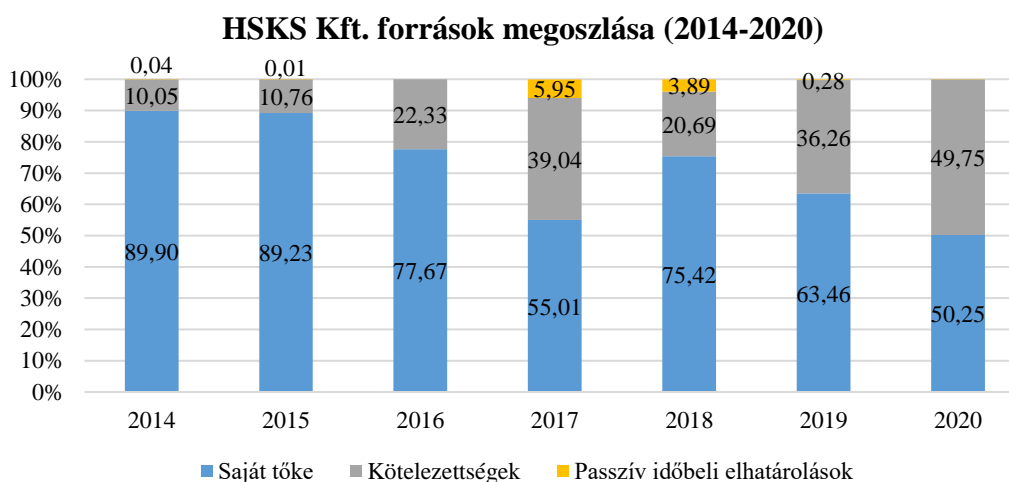
A Honey Magyarország Kft. tőkestruktúrája a 17. ábrán látható.

17. ábra: Honey Magyarország Kft. források megoszlása
Forrás: Saját szerkesztés a Honey Magyarország Kft. beszámolóí alapján

A saját tőke aránya 2014-től növekedett. 2016-ra érte el a legmagasabb arányt, majd csökkenni kezdett, a kötelezettségek pedig nőni kezdtek. A kötelezettségek aránya végig magas arányt képviselt, 2014-ben volt a legmagasabb, majd a pályázat elnyerését követően (2016) növekedett, a rövid és hosszú lejáratú kötelezettségek növekedésével, az önerő finanszírozása végett hitelt vett fel 2017-ben, majd 2018-ban is.

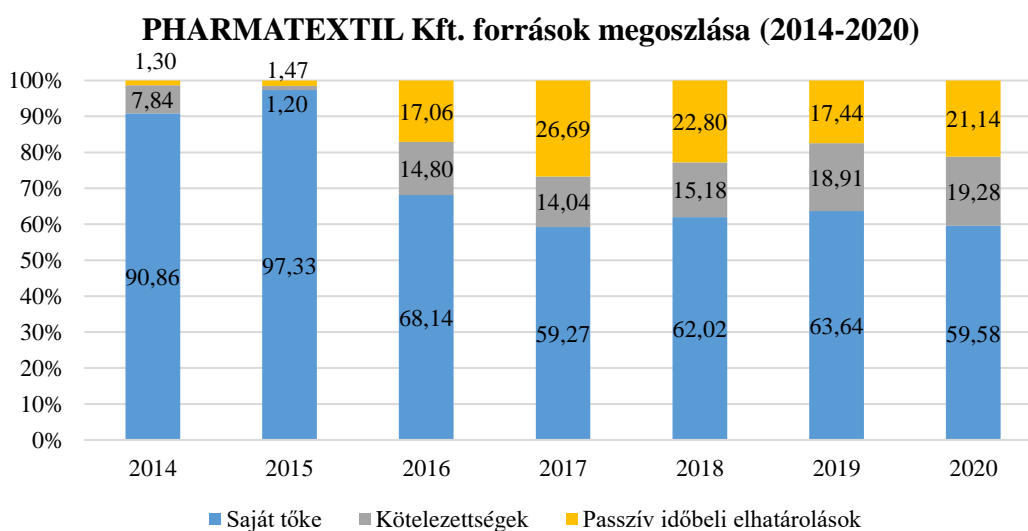
A HSKS Kft. tőkestruktúrája a 18. ábrán látható.

18. ábra: HSKS Kft. források megoszlása
Forrás: Saját szerkesztés a HSKS Kft. beszámolóí alapján

A saját tőke aránya 2014 és 2020 között végig 50% feletti volt, nagyobb arányban eredménytartalék növekedett, mely pozitívum, hisz a nyereségessége nőtt, új beruházásokat-bővítéseket hajthat végre belőle. 2014-ben volt a legmagasabb az aránya, majd csökkenni kezd. A kötelezettségek aránya 2014 és 2020 között 10,05%-ról 49,75%-ra nőtt, ami főként a rövid lejáratú kötelezettségek növekedése miatt történt. A beruházás önrészét saját tőkéből valósította meg.

A PHARMATEXTIL Kft. tőkestruktúrája a 19. ábrán látható.

19. ábra: PHARMATEXTIL Kft, források megoszlása
Forrás: Saját szerkesztés a PHARMATEXTIL Kft. beszámolói alapján

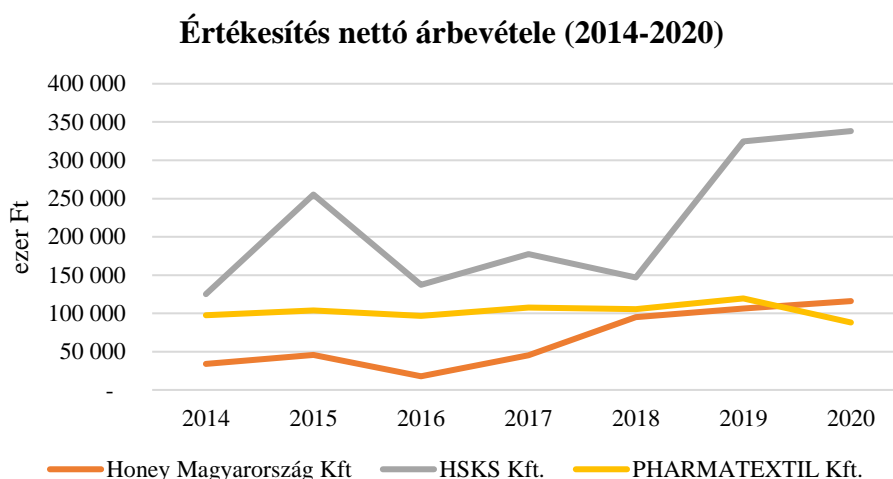
A saját tőke aránya 2014 és 2020 között 90,86%-ról 59,58%-ra csökkent, tőkeerős cég. 2015-ben volt a legmagasabb az aránya, az eredménytartalék magas aránya miatt, ami pozitívum, hisz a vállalat nyereséges, belőle új beruházásokat-bővítéseket hajthat végre. A kötelezettségek aránya 2014 és 2020 között nagy mértékben nőtt, főként a támogatás elnyerése után, amikor a rövid lejáratú kötelezettségek kezdtek nőni. A beruházás önrészét saját tőkéből valósította meg.

6.2. Az eredménykimutatás elemzése

A következőkben a három vállalkozás eredménykimutatását fogom megvizsgálni.

➤ Értékesítés nettó árbevétele

A 20. ábrán a három vállalkozás nettó árbevételének alakulása látható.

20. ábra: Értékesítés nettó árbevétele

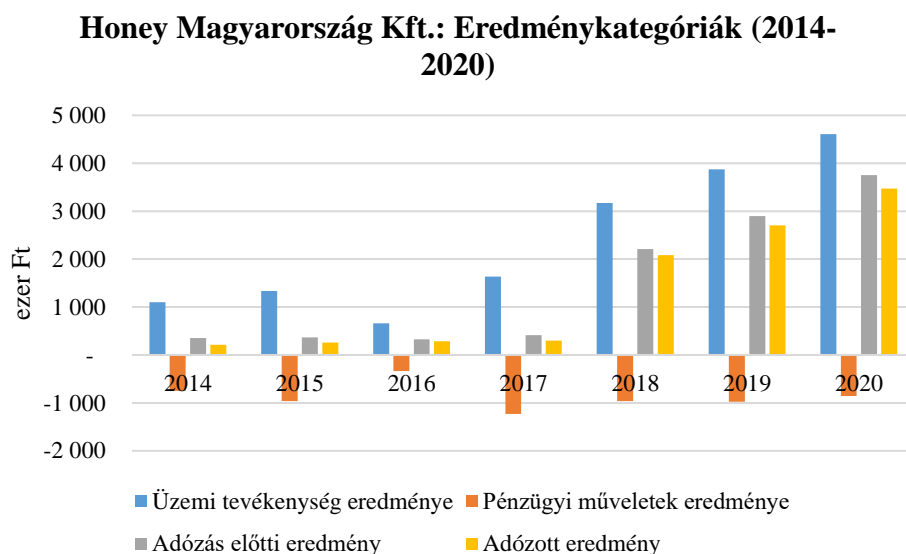
Forrás: Saját szerkesztés a három vállalkozás beszámolóí alapján

A **Honey Magyarország Kft.** nettó árbevétele 2014 és 2020 között 239%-kal nőtt. A legnagyobb növekedés, a pályázat elnyerését követően, 2016 után történt, majd a növekedés folytatódott. A pályázat segítségével, a beszerzett gépekkel, a céljait elérte, több és magasabb minőségű terméket sikerült gyártani és ezáltal a megrendelések száma növekedett. Az otthonátmozgatási programok is segítettek a céget, hiszen az új otthonokba bútorcsaládokat, konyhákat tudott gyártani.

A **HSKS Kft.** nettó árbevétele 2014 és 2020 között 170%-kal nőtt. A projekt megvalósítása után, 2015 és 2016 között csökkenni kezdett az árbevétel, ekkor a hatását még nem érte el. A legnagyobb növekedés 2018 után történt, ekkor 120,85%-kal nőtt az árbevétel, ekkor a cég hitelt vett fel. A pályázat célja volt az új gépek által a hozzáadott értéknövelés, a volumen növelés, ami 2018-tól kifejtette a hatását a nettó árbevételre. Építőipari vállalkozásként figyelembe kell venni, az építőipar elmúlt évekbeli nagy szabású növekedését, a CSOK, falusi CSOK, az otthonfelújítási támogatások bevezetését, melyek a HSKS Kft.-re is hatottak.

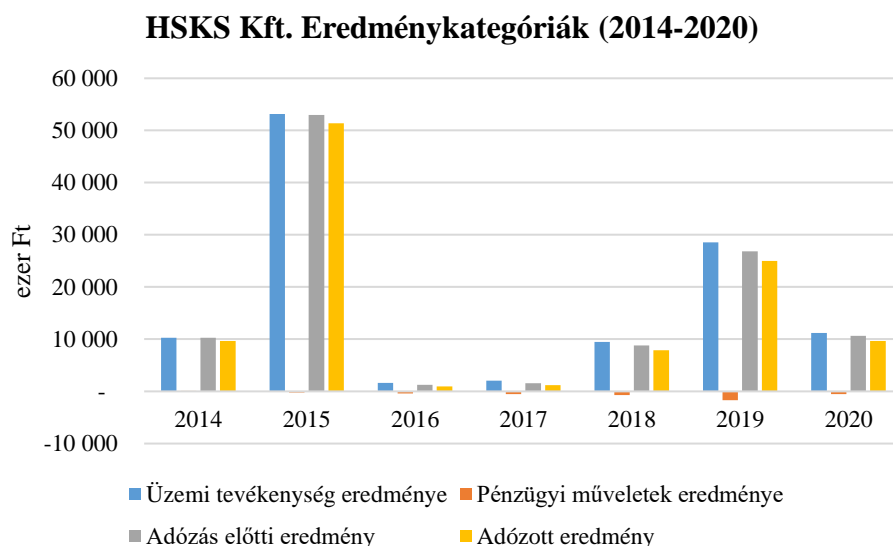
A **PHARMATEXTIL Kft.** nettó árbevétele 2014 és 2020 között 10%-kal csökkent. A projekt megvalósítása után 2016-ban kis mértékben nőni kezdett az árbevétel. 2020-ban 26%-kal csökkent, oka a COVID-19 járvány okozta gazdasági válság. A cég gyógyharisnyákat gyárt sportoláshoz, fodrászoknak, felszolgálóknak, de betegségekre is. A járvány alatt ezek a termékek iránt az érdeklődés lecsökkent, mivel a konditermek, fodrászatok és éttermek bezártak, az emberek otthon voltak.

Eredménykategóriák

21. ábra: Honey Magyarország Kft. eredménykategóriák
 Forrás: Saját szerkesztés a Honey Magyarország Kft. beszámolóí alapján

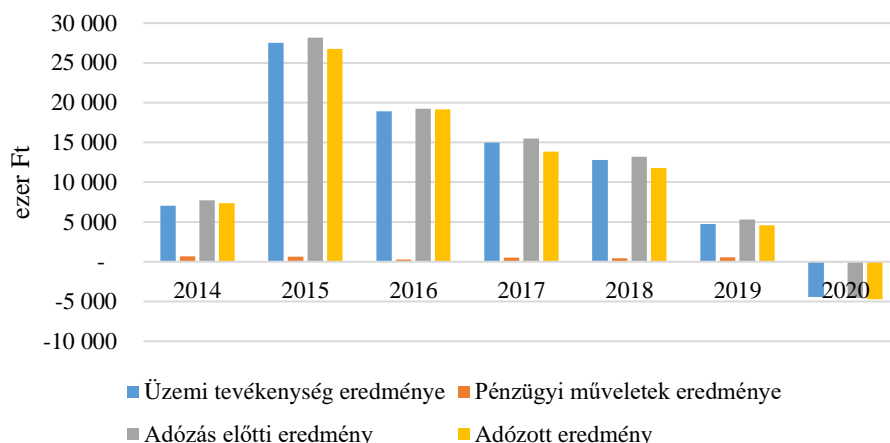
A 21. ábrán a **Honey Magyarország Kft.** eredménykategóriái láthatók. Az üzemi tevékenységének eredménye 2014 és 2020 között 318%-kal nőtt. A pályázat elnyerése után (2016) növekedni kezdett az értéke. A pénzügyi műveletek eredménye 2014 és 2020 között 14%-kal csökkent. A pályázat elnyerését követően csökkenni kezdett, mivel a pénzügyi műveletek ráfordításai növekedtek, oka a kamatráfordítások növekedése (hitelt vett fel). Az adózás előtti eredménye 2014 és 2020 között 972%-kal nőtt. A pályázat elnyerése után, 2016-tól növekedésnek indult, 2018-ra 439%-kal nőtt. Az adózott eredménye 2014 és 2020 között 1546%-kal nőtt. A pályázat elnyerése után, 2016-tól növekedésnek indult, a cég nyereségessége nagy arányban növekedett.

22. ábra: HSKS Kft. eredménykategóriák
 Forrás: Saját szerkesztés a HSKS Kft. beszámolóí alapján

A 22. ábrán a **HSKS Kft.** eredménykategóriái láthatók. A projekt befejezésével, 2015-ben nagy arányban növekedett az eredménye, majd 2016-ra drasztikusan csökkent minden eredménykategória. Az üzemi tevékenység eredménye 2014 és 2020 között 9%-kal nőtt. A pénzügyi műveletek eredménye 2014 és 2020 között 6725%-kal csökkent. A projekt megvalósítása és a pályázat elnyerése után csökkent az eredménye, 2019-ben volt a legalacsonyabb, mivel a pénzügyi műveletek ráfordításai nőttek meg, oka a kamatráfordítások növekedése (hitelt vett fel). Az adózás előtti eredménye 2014 és 2020 között 3,75%-kal nőtt. Az adózott eredménye 2014 és 2020 között 0,2%-kal csökkent, a vállalkozás jövedelmezősége csökkent. A projekt megvalósításának évében (2015) volt a legmagasabb az adózott eredmény, majd után 2019-re nőtt az értéke, mivel ekkor az értékesítés nettó árbevétele is több mint duplájára nőtt, az egyéb bevételek is nagy mértékben emelkedtek.

PHARMATEXTIL Kft. Eredménykategóriák (2014-2020)

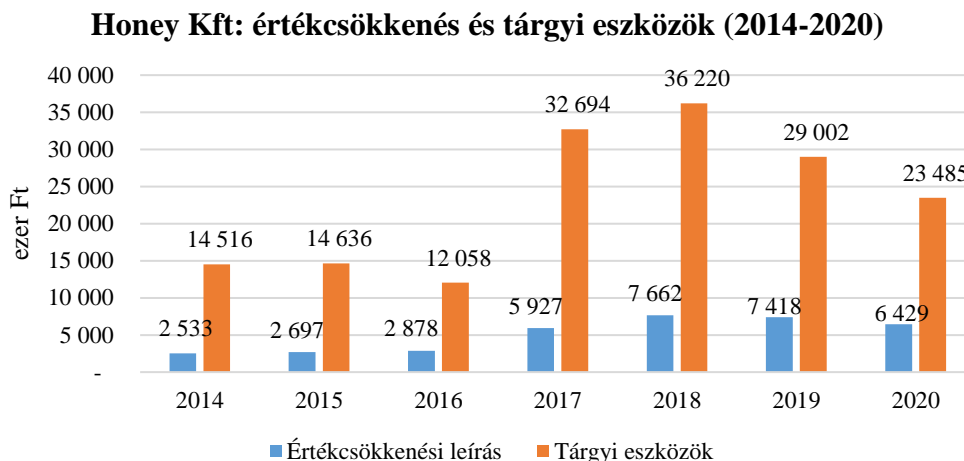

23. ábra: PHARMATEXTIL Kft. eredménykategóriák
 Forrás: Saját szerkesztés a PHARMATEXTIL Kft. beszámolói alapján

A 23. ábrán a **PHARMATEXTIL Kft.** eredménykategóriái láthatók, melyek 2015-től folyamatosan csökkentek. Az üzemi tevékenység eredménye 2014 és 2020 között 163%-kal csökkent. Évről-évre folyamatosan csökken, 2020-ban, a COVID-19 járvány következtében -4 439 ezer Ft lesz az eredménye. A pénzügyi műveletek eredménye 2014 és 2020 között 157%-kal csökkent, oka a pénzügyi műveletek ráfordításának növekedése, a kamatráfordítások növekedtek. Az adózás előtti eredménye 2014 és 2020 között 157%-kal csökkent. A projekt megvalósítás után folyamatosan csökkent. Az adózott eredménye 2014 és 2020 között 164%-kal csökkent, a vállalkozás jövedelmezősége csökkent. A projekt megvalósítás után folyamatosan csökkent. 2020-ban a járvány miatt az értéke -4 708 ezer Ft lett, a megrendelések száma visszaesett, abban az időszakban a harisnya termékek nem voltak keresettek, a boltok bezártak.

➤ Értékcsökkenés

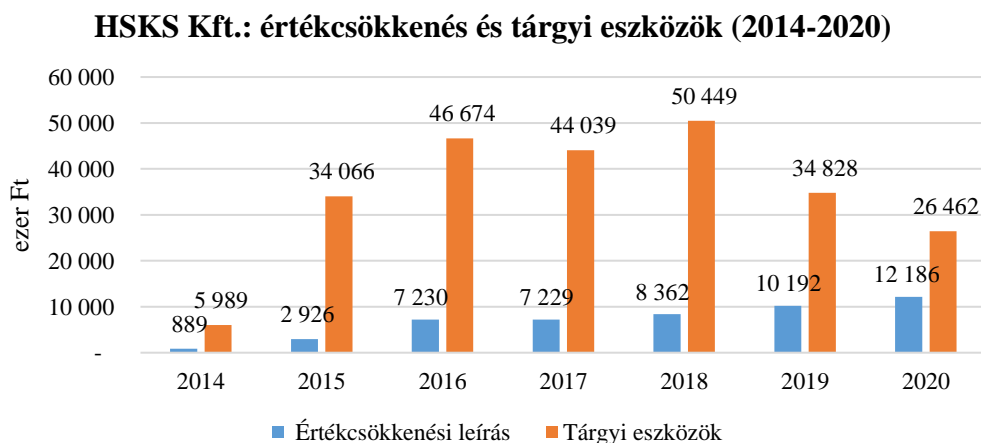
A 24. ábrán a **Honey Magyarország Kft.** értékcsökkenési leírása és tárgyi eszközök értéke látható.

24. ábra: Honey Magyarország Kft. értékcsökkenés és tárgyi eszközök
Forrás: Saját szerkesztés a Honey Magyarország Kft. beszámolója alapján

Az értékcsökkenési leírás a projekt megvalósítása, tárgyi eszközök (gépek) beszerzése után, 2016 és 2017 között növekedett a legnagyobb mértékben, 106%-kal, majd tovább nőtt. A tárgyi eszközök értéke is 2016 és 2017 között növekedett a legnagyobb mértékben, 171%-kal, amikor beszerzésre kerültek a gépek (26 244 700 Ft értékben). Láthatóan 2018-ig további gépek kerültek beszerzése. 2017-ben az értékcsökkenés elszámolását megkezdte az új gépek után, ez 2019-től csökken, mivel a tárgyi eszközök értéke is csökkenni kezd, nem valósít meg további beruházást.

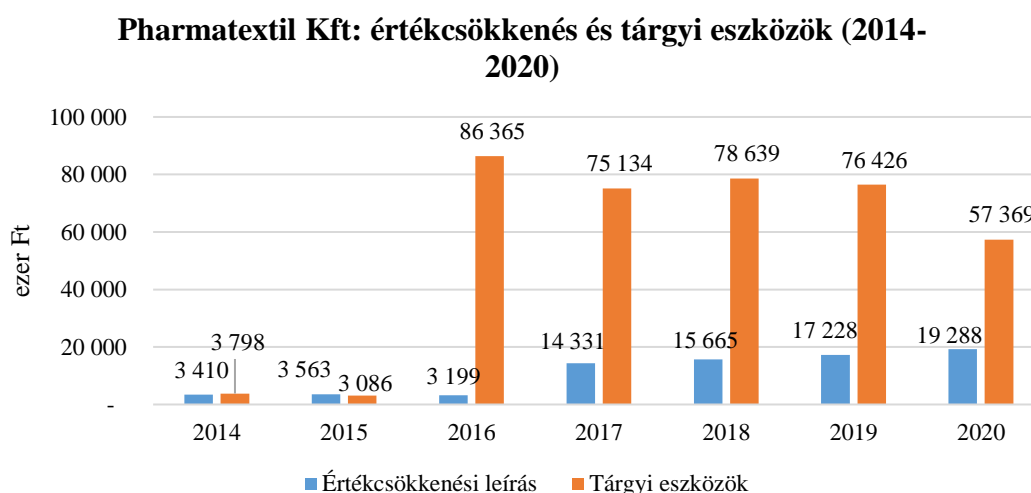
A 25. ábrán a **HSKS Kft.** értékcsökkenési leírása és tárgyi eszközök értéke látható.

25. ábra: HSKS Kft. értékcsökkenés és tárgyi eszközök
Forrás: Saját szerkesztés a HSKS Kft. beszámolója alapján

A projekt megkezdésével, 2015-ben a tárgyi eszközállomány megemelkedett, ahogyan az értékcsökkenési leírás is. Az értékcsökkenés 2014 és 2015 között növekedett a legnagyobb mértékben, 229%-kal. A tárgyi eszközök értéke is 2014 és 2015 között növekedett a legnagyobb mértékben, 468%-kal, amikor beszerezte a gépeket (22 990 000 Ft értékben). 2018-ig további beruházást is végrehajtott, hisz a tárgyi eszközök értéke tovább nőtt, utána egyre több értékcsökkenést kezdett elszámolni, bár a tárgyi eszközök értéke csökkenni kezdett. Beruházást kisebb mértékben hajt végre, mint amekkora összeget értékcsökkenésként leír.

A 26. ábrán a **PHARMATEXTIL Kft.** értékcsökkenési leírása és tárgyi eszközök értéke látható.

26. ábra: PHARMATEXTIL Kft. értékcsökkenés és tárgyi eszközök
 Forrás: Saját szerkesztés a PHARMATEXTIL Kft. beszámolója alapján

Az értékcsökkenési leírás a projekt megvalósítás után, 2016 és 2017 között növekedett a legnagyobb mértékben, 347%-kal. A tárgyi eszközök értéke 2015 és 2016 között növekedett a legnagyobb mértékben, 2698%-kal (82 000 000 Ft értékű beruházás). 2017 és 2018 között további beruházást is végrehajtott, egyre több értékcsökkenést kezdett elszámolni utána, beruházást kisebb mértékben hajt végre, mint amekkora összeget értékcsökkenésként leír.

6.3. Pénzügyi mutatók elemzése

A következő fejezetben a vállalkozások pénzügyi mutatóit vizsgálom meg. Először a likviditási rátát, majd a jövedelmezőségi mutatókat.

Likviditási mutató

➤ Likviditási ráta

A 12. táblázatban a három vállalkozás likviditási ráta mutatója látható 2014 és 2020 között.

12. táblázat: A három vállalkozás likviditási rátája (%)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Honey Magyarország Kft.	1,07	0,65	1,94	1,18	8,66	1,14	1,30
HSKS Kft.	7,36	5,33	1,95	1,70	3,91	6,67	1,83
PHARMATEXTIL Kft.	11,89	79,75	2,04	3,11	2,42	2,73	3,32

Forrás: Saját szerkesztés a három vállalkozás beszámolója alapján

A **Honey Magyarország Kft.** likviditási rátája 2014 és 2020 között 1,07-ről 1,30-ra nőtt. A legmagasabb érték 2018-ban volt, 8,66, ekkor a forgóeszközök értéke magas volt, mivel a követeléseik megnöttek áruszállításból. Értéke elfogadható végig, kivéve 2015-ben, mikor 1 alá csökkent, ekkor a forgóeszközei (követeléseik és pénzeszközei) csökkentek. Nem látható állandó növekedés vagy csökkenés, az értéke hullámzott.

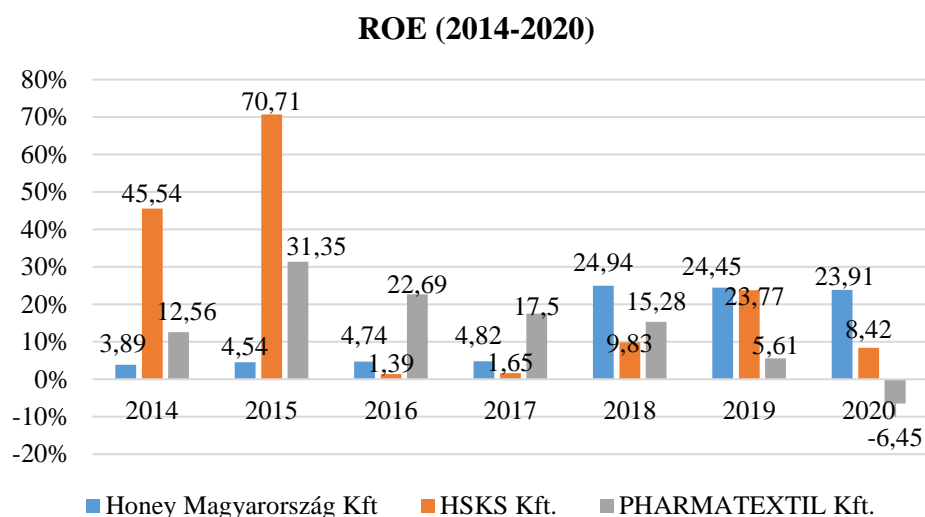
A **HSKS Kft.** likviditási 2014 és 2020 között 7,36-ról 1,83-ra csökkent. A legmagasabb érték 2014-ben volt, 7,36, a rövid lejáratú kötelezettségek értéke alacsony volt. A beruházás után (2015) csökkenni kezdett. A 2016-2017-es alacsony ráta oka a rövid lejáratú kötelezettségek nagy arányú növekedése. 2018-ban és 2019-ben hitelt vett fel, a mutatón ez látszik. Értéke végig elfogadható. Nem látható állandó növekedés vagy csökkenés, az értéke hullámzott.

A **PHARMATEXTIL Kft.** likviditási rátája 2014 és 2020 között 11,89-ről 3,32-ra csökkent. A legmagasabb érték 2015-ben volt, 79,75, oka a pénzeszközök magas értéke és a rövid lejáratú kötelezettségek alacsony értéke. Az értéke végig elfogadható. Nem látható állandó növekedés vagy csökkenés, az értéke hullámzott.

Jövedelmezőségi mutatók

➤ ROE (Saját tőke-arányos megtérülés)

A 27. ábrán a három vállalkozás ROE mutatója látható.

27. ábra: A három vállalkozás ROE mutatója (%)

Forrás: Saját szerkesztés a három vállalkozás beszámolóí alapján

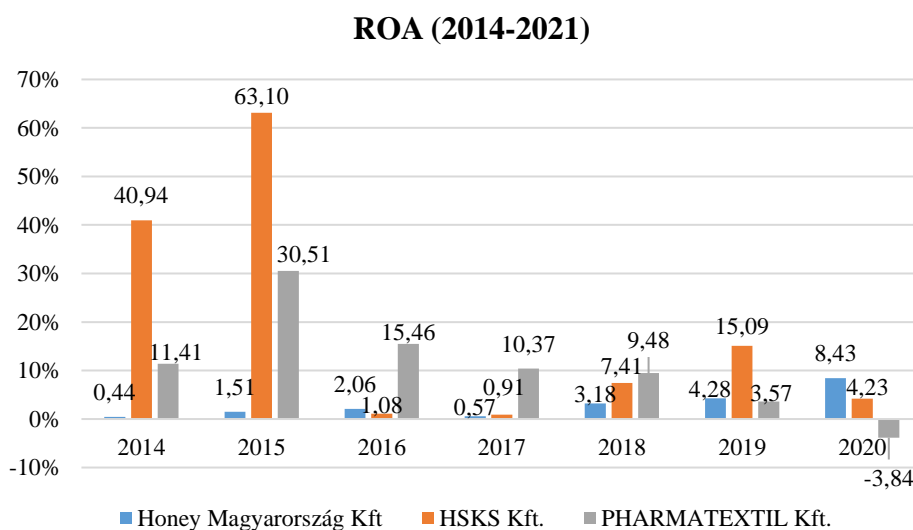
A **Honey Magyarország Kft.** ROE mutatója 2014 és 2020 között 3,89%-ról 23,91%-re nőtt. 2014 és 2019 között 4 körüli volt az értéke, majd a beruházás után, 2018-ra nőtt a legnagyobb mértékben, ekkor 20,12 százalékponttal nőtt, mivel az adózott eredmény ekkor 590%-kal nőtt. A növekedés tendenciája biztató, a saját tőke jövedelmezősége növekszik.

A **HSKS Kft.** ROE mutatója 2014 és 2020 között 45,54%-ról 8,42%-re csökkent. 2015-ben volt a legmagasabb az értéke (beruházás éve), ekkor az adózott eredmény és a saját tőke is magas volt. 2016-ra nagy arányban visszaesett, 69,32 százalékponttal, mivel az adózott eredmény alacsony volt. 2018-ban újra növekedett, 9,83-ra, ami 2019-ben folytatódott, 23,77-re, a saját tőke és az adózott eredmény is nőtt. Ezt követte a 2020-as visszaesés 8,42%-ra. A csökkenő tendencia nem biztató jel, a saját tőke jövedelmezősége csökken.

A **PHARMATEXTIL Kft.** ROE mutatója 2014 és 2020 között 12,56%-ról -6,45%-re csökkent. 2015 után folyamatos volt a csökkenés, 2020-ban elérte a legalacsonyabb értéket, -6,45%, mivel az adózott eredménye -4 708 ezer Ft volt, oka a COVID-19 miatti megrendelés visszaesés. A folyamatos csökkenés nem biztató jel, a saját tőke jövedelmezősége csökken.

➤ ROA (Eszközarányos megtérülés)

A 28. ábrán a három vállalkozás ROA mutatója látható.

28. ábra: A három vállalkozás ROA mutatója (%)

Forrás: Saját szerkesztés a három vállalkozás beszámolója alapján

A **Honey Magyarország Kft.** ROA mutatója 2014 és 2020 között 0,44 %-ról 8,43%-ra nőtt. A legalacsonyabb érték 2014-ben volt, míg a legmagasabb 2020-ban, az adózott eredmény itt volt a legmagasabb. A beruházás után, 2018-ban kezd jobban növekedni. A növekedés pozitív jel, a lekötött eszközök működtetésének hatékonysága nőtt.

A **HSKS Kft.** ROA mutatója 2014 és 2020 között 40,94%-ról 4,23%-ra csökkent. 2015-ben volt a legmagasabb az értéke (beruházás éve), 63,10%, mivel az adózott eredmény ötszörösére nőtt. 2016-tól csökkenésnek indult a mutató értéke, majd 2018-2019-ben növekedett. A nagy értékű csökkenés nem biztató jel, az eszközök hatékonysága csökkent.

A **PHARMATEXTIL Kft.** ROA mutatója 2014 és 2020 között 11,41%-ról -3,84%-ra csökkent. 2015-ben (beruházás megkezdésének éve) volt a legmagasabb az értéke, mivel az adózott eredménye is a legmagasabb volt ekkor. 2020-ban pedig a legalacsonyabb, mivel a COVID-19 miatt a megrendeléseik visszaestek. A csökkenő tendencia negatív jel, az eszközök hatékonysága csökkent.

➤ **Árbevétel-arányos üzemi eredmény**

A 13. táblázatban a három vállalkozás árbevétel-arányos üzemi eredménye alakulása látható 2014 és 2020 között.

13. táblázat: A három vállalkozás árbevétel-arányos üzemi eredménye (%)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Honey Magyarország Kft.	3,22	2,92	3,69	3,62	3,33	3,64	3,97
HSKS Kft.	8,21	20,85	1,19	1,17	6,46	8,79	3,31
PHARMATEXTIL Kft.	7,21	26,48	19,55	13,91	12,15	3,97	-5,04

Forrás: Saját szerkesztés a három vállalkozás beszámolóí alapján

A **Honey Magyarország Kft.** árbevétel-arányos üzemi eredménye 2014 és 2020 között 3,22%-ról 3,97%-ra nőtt. Az évek alatt kiegyensúlyozottan 3 körüli volt az értéke. A legmagasabb érték 2020-ban volt, az üzemi tevékenység eredménye ekkor volt a legmagasabb.

A **HSKS Kft.** árbevétel-arányos üzemi eredménye 2014 és 2020 között 8,21%-ról 3,31%-ra csökkent. A legmagasabb érték 2015-ben volt, mivel az üzemi eredmény ekkor ötszörösére nőtt.

A **PHARMATEXTIL Kft.** árbevétel-arányos üzemi eredménye 2014 és 2020 között 7,21%-ról -5,04%-ra csökkent. A legmagasabb érték 2015-ben volt, az üzemi eredmény ekkor volt a legmagasabb, a legalacsonyabb pedig 2020-ban volt, mivel az üzemi tevékenység eredménye a koronavírus miatt visszaesett.

➤ **Árbevétel-arányos adózott eredmény**

A 14. táblázatban a három vállalkozás árbevétel-arányos adózott eredménye alakulása látható.

14. táblázat: A három vállalkozás árbevétel-arányos adózott eredménye (%)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Honey Magyarország Kft.	0,62	0,57	1,59	0,67	2,19	2,54	2,99
HSKS Kft.	7,74	20,13	0,69	0,67	5,36	7,70	2,86
PHARMATEXTIL Kft.	7,53	25,73	19,80	12,86	11,18	3,83	-5,34

Forrás: Saját szerkesztés a három vállalkozás beszámolóí alapján

A **Honey Magyarország Kft.** árbevétel-arányos adózott eredménye 2014 és 2020 között 0,62%-ról 2,99%-ra nőtt. A legmagasabb érték 2020-ban volt. A beruházás után nőtt az értéke.

A **HSKS Kft.** árbevétel arányos-adózott eredménye 2014 és 2020 között 7,74%-ról 2,86%-ra csökkent. A legmagasabb érték 2015-ben (beruházás éve) volt, 20,13%, az adózott eredmény ötszörösére nőtt.

A **PHARMATEXTIL Kft.** árbevétel arányos-adózott eredménye 2014 és 2020 között 7,53%-ról -5,34%-ra csökkent. A legmagasabb érték 2015-ben (beruházás éve) volt, 25,73%, az adózás előtti eredmény ekkor volt a legmagasabb, a legalacsonyabb pedig 2020-ban, oka a COVID-19 miatti visszaesés, veszteség.

➤ **Árbevétel-arányos adózás előtti eredménye**

A 15. táblázatban a három vállalkozás árbevétel-arányos adózás előtti eredménye látható.

15. táblázat: A három vállalkozás árbevétel arányos adózás előtti eredménye (%)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Honey Magyarország Kft.	1,02	0,81	1,81	0,91	2,32	2,73	3,23
HSKS Kft.	8,22	20,77	0,90	0,88	5,97	8,26	3,16
PHARMATEXTIL Kft.	7,93	27,09	19,86	14,39	12,55	4,44	-5,15

Forrás: Saját szerkesztés a három vállalkozás beszámolóí alapján

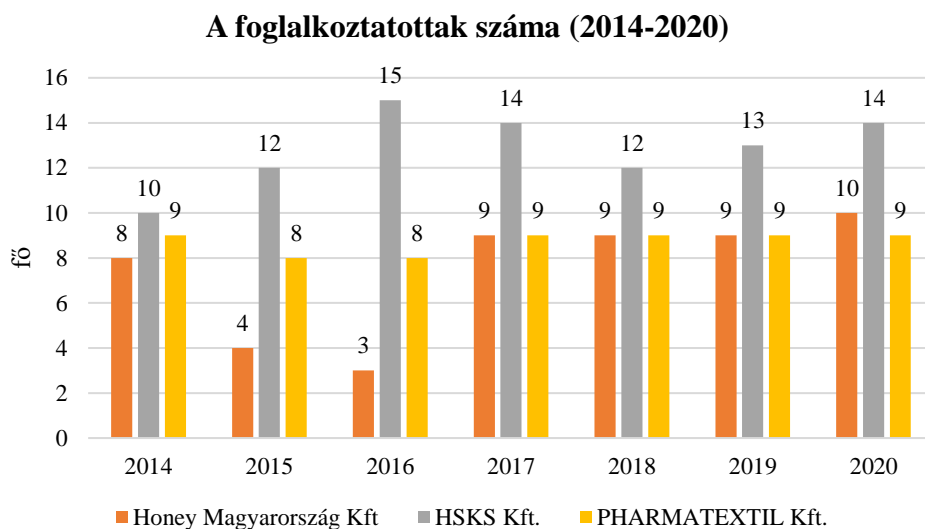
A **Honey Magyarország Kft.** árbevétel arányos adózás előtti eredménye 2014 és 2020 között 1,02%-ról 3,23%-ra nőtt. A legmagasabb érték 2020-ban volt, az adózás előtti eredmény ekkor volt a legmagasabb. A beruházás után (2016-2017) nőtt az értéke.

A **HSKS Kft.** árbevétel arányos adózás előtti eredménye 2014 és 2020 között 8,22%-ról 3,16%-ra csökkent. A legmagasabb érték 2015-ben volt (beruházás éve), 20,77%, az adózás előtti eredmény ötszörösére nőtt.

A **PHARMATEXTIL Kft.** árbevétel arányos adózás előtti eredménye 2014 és 2020 között 7,93%-ról -5,15%-ra csökkent. A legmagasabb érték 2015-ben volt (beruházás éve), 19,86%, az adózás előtti eredmény ekkor volt a legmagasabb, a legalacsonyabb pedig 2020-ban -5,15%, oka a COVID-19 miatti eredmény visszaesés, veszteségesség.

6.4. Foglalkoztatottak száma

A 29. ábra mutatja be a három vállalkozás foglalkoztatottjainak számának alakulását 2014 és 2020 között.

29. ábra: Foglalkoztatottak száma

Forrás: Saját szerkesztés a három vállalkozás beszámolója alapján

A foglalkoztatottak száma 2014 és 2020 között a mindhárom vállalkozás esetében változott.

A **Honey Magyarország Kft.** foglalkoztatottjainak száma a pályázat elnyerése előtt éppen több, mint a felére zuhant, de a pályázat elnyerése után, a 2016-os 3 főről 2017-re 9 főre nőtt, ami 2020-ig fenn is maradt. A beszerzett gépek mellé új emberekre lett szükség, hiszen több olyan gépet szereztek be, mely egyedi munkát igényel (faszárító berendezés, lézervágó, magasemelő). Az emelkedő árbevétel és adózott eredmény nőtt, a megrendelések száma a termék hozzáadott érték növekedésével megnőtt, ami miatt több foglalkoztatottra lett szükség.

A **HSKS Kft.** foglalkoztatottjainak száma 2014 és 2020 között 4 fővel, 10 főről 14 főre nőtt. 2015-ben a vállalkozás megkezdte a beruházást, ekkor történt a legnagyobb növekedés, amikor 2016-ra 12 főről 15 főre nőtt a foglalkoztatotti létszám, a gépek mellé új munkaerőre lett szükség. A beszerzett 5 db gyártósablon és egység magasabb termelékenységet, hozzáadott értéket okozott, a növekvő nettó árbevétel is ezt bizonyítja.

A **PHARMATEX Kft.** foglalkoztatottjainak száma 2014 és 2020 között nem nőtt, 9 fő volt a foglalkoztatottak száma mindkét évben. A beruházást 2015 és 2016 között valósította

meg a cég, növekedés ezután történt, 2016 és 2017 között, ekkor 8-ról 9 főre nőtt a számuk. Ezt követően a 9 fős foglalkoztatotti létszám fennmaradt 2020-ig.

Nagy összegű, 82 000 000 Ft-os beruházást hajtott végre a cég, új gépeket vásároltak (speciális kötőgépeket), melyek üzemeltetéséhez elég volt a beruházás megkezdése után, 2016-ban 1 plusz főt felvenni, belső munkaerőátcsoportosítással oldották meg a további emberierőforrás szükségletet. Az eredményesség, árbevétel és jövedelmezőség csökkenése és 2020-ra már veszteségessége ellenére a munkavállalóit megtartotta.

7. Következtetések és javaslatok

Vizsgálatomból megállapítottam, hogy a támogatás a három vállalkozásra egyes területeken hatással volt, más területeken azonban nem fejtett ki hatást.

Megállapítható, hogy a három cég mind létesítő beruházást hajtott végre.

H1: Hipotézisemet elvetem, hiszen miközben a pályázat elnyerése után minden esetben növekedett a tárgyi eszköz állomány, az pár éven belül mindig csökkenni kezdett, mivel nem születtek a következő években akkora összegű beruházások, mint amekkora összeget elszámoltak értékcsökkenésnek, vagy további beruházások egyáltalán nem valósultak meg.

H2: Hipotézisemet részben igazolom, hiszen miközben kettő vállalkozás esetén nőtt a nettó árbevétel, egy vállalkozás esetén (PHARMATEXTIL Kft.) kisebb növekedés után csökkent az. Az árbevétel növekedése az új megrendeléseknek köszönhető, az új gépek általi hozzáadott értékének növekedés, valamint az építőipar előnyös helyzete miatt, míg az árbevétel csökkenés a főleg a külső kedvezőtlen hatások miatt történt.

H3: Hipotézisemet elvetem. A likviditás alakulásáról megállapítható, hogy a pályázat elnyerése nem volt rá egyértelmű pozitív hatással, a likviditási ráta értéke minden vállalkozásnál hullámzott az évek alatt, de elfogadható maradt. A Honey Magyarország Kft. kivételével a likviditási rátája csökkent a cégeknek, de elfogadható kategóriában maradtak. A jövedelmezőség alakulása sem mutat egyértelmű pozitív változást egységesen a három vállalkozásnál, azonban a Honey Magyarország Kft. jövedelmezőségének alakulásáról megállapítható, hogy az javult, addig a másik két cég jövedelmezősége csökkent.

H4: Hipotézisemet igazolom, hiszen a foglalkoztatotti létszám mindhárom vállalkozás esetében növekedett a pályázat elnyerését követően. A pályázat sikerességét jelzi, hogy a munkahelyeket meg tudták őrizni a cégek minden esetben, sőt új munkahelyeket is teremtettek.

A vállalkozásokra nemcsak a pályázat elnyerése hatott, hanem a mikro-, és makrokörnyezet is, így két vállalkozásra iparáguk miatt az otthonteremtési programok hatottak, de hatott 2020-tól a koronavírus járvány okozta gazdasági visszaesés is, főleg a textiliparban működő PHARMATEXTIL Kft.-re, ami az eredményességén, nettó árbevételén és jövedelmi helyzetén látszik.

A cégek iparága, a beruházás célja, motivációi és hogy a beruházást a támogatás nélkül is véghez vitte volna-e azt a cég azok a tényezők, amik véleményem szerint befolyásolják a pályázat sikerességét.

A szakirodalommal összevetve, a tárgyi eszközállomány és a foglalkoztatotti létszám alakulását illetően hasonló eredményre jutottam, míg a nettó árbevétel tekintetében eltérő eredményeim születtek.

Összeségében elmondható, hogy a vállalkozások vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmi helyzetére egyes területeken és vállalkozásoknál javulás, növekedés történt, más területeken viszont csökkenés, visszaesés.

A HSKS Kft. és a PHARMATEXTIL Kft. számára a javaslatom, hogy mivel az eredményességük, jövedelmezőségük elmaradt a várttól, vizsgálják felül ennek az okát és racionalizálják a gazdálkodásukat, próbáljanak meg új ügyfeleket szerezni, például reklámokkal.

A pályázat célja - a kkv-k fejlődése, piaci pozíciójának megőrzése, helyi gazdaság megerősítése - nem teljesült egészében, mivel két vállalkozás jövedelmezősége és eredményessége csökkent, ezért a pályázat kiírója számára a javaslatom, hogy vizsgálják felül ennek az okát. A nyertes vállalkozóktól kérjenek jelentést, hogy a várt hatás miatt maradt el és az egész projekt megvalósulás alatt és utána is folytassanak ellenőrzési tevékenységet, a sikerességet illetően is. A jövőben szigorúbban bíráljanak a támogatást igénylő vállalkozások között, abban a tekintetben, hogy azokat ténylegesen azok nyerjék el, akik a piaci pozíciójukat, eredményességüket és jövedelmezőségüket szeretnék javítani, nem csupán azért valósítják meg a beruházást, mert éppen arra volt kiírva pályázat.

8. Összefoglalás

Diplomadolgozatom témája az Európai Unió pályázati források hatásának vizsgálata volt, a Balassagyarmati járási nyertes kkv-k elemzésén keresztül.

A dolgozatom célja volt megvizsgálni, hogy a nyertes vállalkozások vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmi helyzetére, valamint a foglalkoztatotti létszámára milyen hatással van a GINOP 1.2.2-15 pályázat elnyerése. Három vállalkozást vizsgáltam. Hipotéziseim szerint a nyertes vállalkozások tárgyi eszköz állománya tartósan növekedett, a nettó árbevétele növekedni kezdett és a likviditására, jövedelmezőségére pozitívan hatott a támogatás, valamint a foglalkoztatotti létszámára is hatással volt.

A hipotéziseim bizonyítása céljából a vállalkozások beszámolóit, a pályázat elnyerése előtti évtől kezdve vizsgáltam, összesen 7 éven keresztül (2014-2020). Az adatokból mutatókat és sorokat képeztem. Megvizsgáltam a vállalkozások eszközállományát és eszközszerkezetét, tárgyi eszközeit, majd a forrásállományát és forrás szerkezetét. Ezután az eredménykimutatás kategóriát is megvizsgáltam. Majd pénzügyi mutatókat képeztem, köztük likviditási rátát, majd a jövedelmezőség vizsgálata céljából ROE, ROA és árbevétel-arányos eredményességi mutatókat. Végül a vállalkozások foglalkoztatotti létszámának alakulását vizsgáltam meg.

Vizsgálatom eredményeképpen megállapítottam, hogy a vállalkozások létesítő beruházásokat vittek véghez. A vállalkozásokra a pályázat egyes területeken egyértelmű pozitív hatást gyakorolt, más területeken azonban nem fejtett ki hatást, vagy csökkenés történt. A tárgyi eszköz állomány minden esetben növekedett, azonban pár éven belül csökkent, a beruházások hiányában vagy a beruházásoknál több értékcsökkenés elszámolása miatt. A nettó árbevétel két vállalkozás esetén növekedett, egy vállalkozás esetén csökkent. A vállalkozások likviditására nem volt egyértelmű pozitív hatással a pályázat, a jövedelmezőség pedig csak az egyik vállalkozásnál mutatott javulást, a többi vállalkozásnál romlott a jövedelmezőség. A foglalkoztatotti létszám minden esetben növekedett a pályázat elnyerését követően, ami a pályázat sikerességét jelzi.

Megállapítható, hogy a cégekre nemcsak a pályázat, de egyéb mikro- és makrokörnyezeti tényezők is hatnak. A pályázók iparága és a pályázat célja, motivációi mind befolyásoló tényezők a pályázat sikerességét illetően.

A szakirodalommal összevetve, a tárgyi eszközállomány és a foglalkoztatotti létszám alakulását illetően hasonló eredményre jutottam, míg a nettó árbevétel tekintetében eltérő eredmény született.

További vizsgálatok során azt gondolom a vállalkozások eredményességét hosszabb időn keresztül érdemes figyelemmel kísérni, hiszen lehet, hogy a hatás később jelentkezik, emellett földrajzilag is ajánlatos kiterjeszteni a vizsgálatot, országos szinten vagy vármegyei szinten érdemes a hatást megvizsgálni.

Jelen kutatás eredményei a pályázat kiírói számára (Európai Unió és Magyarország Kormánya) lehetnek hasznosnak, a pályázat eredményeinek megismerése céljából.

Irodalomjegyzék

1. Banai Á. - Lang P. - Nagy G.- Stancsics M. (2017): A gazdaságfejlesztési célú EU-támogatások hatásvizsgálata a magyar kkv-szektorra. Közgazdasági Szemle, LXIV. évf. 997-1029. p.
2. Béres A. (2008): A Nemzeti Fejlesztési Terv keretében a KKV-k számára megítélt technológiafejlesztési támogatásoknak a vállalkozások beruházásaira és növekedésére gyakorolt hatásának elemzése (GVOP 2.1.1). <https://www.palyazat.gov.hu/download.php?objectId=29862>
Letöltés ideje: 2023. március 28.
3. Béza D. - Csapó K.- Farkas Sz.- Filep J. - Szerb L. (2007): Kisvállalkozások Finanszírozása. Budapest, Perfekt Kiadó.
4. Boros A. - Tátrai T. (2010): Közbeszerzés. In: H. Zsuzsanna (szerk.): Pályázati Ismeretek. Budapest, TÖOSZ, 27.p.
5. Borzán A. - Szekeres B. (2018): Az Európai Unió támogatások fajtái és számviteli elszámolásuk. Vállalkozásfejlesztés a XXI. században, 30-41.p.
6. Budapest Intézet (2013): Hatásvizsgálat a komplex vállalati technológia-fejlesztés kis- és középvállalkozások számára konstrukciókról. http://budapestinstitute.eu/index.php/projektek/adatlap/impact_assessment
Letöltés ideje: 2023. március 28.
7. Chikán A. (2020): Vállalatgazdaságtan. Budapest, Akadémia Kiadó.
8. Csoma R. (2017): Vállalati beruházások, uniós támogatások és a versenyképesség összefüggései. Pénzügyi Szemle, 37-47.p.
9. Csubák T. K. (2003) Kis- és középvállalkozások finanszírozása Magyarországon (PhD értekezés). Budapest, Budapesti Közgazdasági és Államigazgatási Egyetem.
10. Fülöp G. (2004): Kisvállalati Gazdálkodás. Budapest, Aula Kiadó.
11. Gyulai L. (2010): A kis- és középvállalkozások üzleti finanszírozása. Budapest, Budapesti Gazdasági Főiskola.
12. Gyurcsik P. (2017): Az Uniós finanszírozási források és a Kkv-szektor teljesítménymutatóinak összefüggései. Közép-európai közlemények, 2.(10.), 60-67. p.
13. Horváth B. - Kovács B.- Ella O. (2019): Pénzügyi Szemle Online. <https://www.penzugyiszemle.hu/tanulmanyok-eloadasok/vallalkozasokbol-vallalatok-a-kkv-szektor-problemai-es-lehetosegei> Letöltés ideje: 2022. május 30.
14. Kállay L. (2014): Állami támogatások és gazdasági. Közgazdasági Szemle, 279-298.p.
15. Katona K. (2018): Vállalati finanszírozási stratégiák. In: Katona K. (szerk.): A pénzügyi közvetítőrendszer funkciói. Budapest, Wolters Kluwer Hungary Kft., 29-33.p.

16. Kincses Á. - Tóth G. - Jeneiné Gerő H. E. (2022): A hazai mikro-, kis- és középvállalkozások (kkv-k) területi, versenyképességi elemzései, 2008–2020. Területi Statisztika, 62(4), 456-477.p.
17. Kiss-Dobronyi B. (2016): Az Európai Unió támogatások hatása a KKV szektor versenyképességére. Budapest, Budapesti Corvinus Egyetem.
18. Kosztopulosz A. (2013): Vállalati pénzügyek – bevezetés a pénzügyi menedzsmentbe. In: Kürtösi Zs. (szerk.): Gazdasági alapismeretek I. Szeged, SZTE, 4. fejezet.
19. NFÜ (2010): KKV-k technológia fejlesztési célú beruházástámogatási alintézkedés (GVOP 2.1.1.) értékelése. Nemzeti Fejlesztési Terv 2004–2006 gazdasági versenyképesség operatív program 2. prioritás. Budapest, NFÜ.
20. Ormos M. (2018): Számvitel [Digitális Kiadás.] Budapest, Akadémia Kiadó.
21. Paár D. - Ambrus R. A.- Szóka, K. (2021): Gazdasági elemzés a beszámolók információs lapján. Sopron, Soproni Egyetemi Kiadó.
22. Papp P. - Szűcs E. (2013): Beruházási alapismeretek. Budapest, TERC Kft.
23. Stion Z. (2012): Kis- és középvállalkozások titkos önfelfinanszírozása (PhD értekezés). Győr, Széchenyi István Egyetem.
24. Takács A.- Márkus, B. (2020): Beszámolóképzés és -elemzés. In: Takács A. - Márkus G. (szerk.) A beszámoló átfogó elemzése. Pécs, Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, 196-227.p.
25. Vecsenyi J. (2018): A kisvállalkozások indítása és működtetése. Budapest, Akadémiai Kiadó.
26. Walter G. (2014): Vállalatfinanszírozási lehetőségek, Az állami támogatások. In: Walter Gy. (szerk.) Vállalatfinanszírozás a gyakorlatban. Budapest, Aliena Kiadó, 23-27. p, 211-224. p.
27. Zéman Z. - Béhm, I. (2016): A pénzügyi menedzsment kontroll elemzési eszköztára. Budapest, Akadémia Kiadó.
28. Zsombori Z. (2015): A magyarországi ki- és közepesvállalkozások fejlesztését célzó hitelezés tapasztalatai (PhD értekezés). Miskolc, Miskolci Egyetem. 18.p.

Egyéb irodalom

29. ceginformacio.hu (2023): Cégkereső. Céginformáció. <https://www.ceginformacio.hu/>
Letöltés ideje: 2023. március 12.
- 30.econom.hu (2011): Beruházások. <http://www.econom.hu/beruhazasok/>
Letöltés ideje: 2023. március 7.
31. Európai Bizottság (2020): Kkv-stratégia a fenntartható és digitális Európáért. Brüsszel, Európai Bizottság.

32. Európai Bizottság (2023): Az EU költségvetése Magyarországon. https://hungary.representation.ec.europa.eu/strategia-es-prioritasok/az-eu-koltsegvetese-magyarorszag_hu Letöltés ideje: 2023. január 9.
33. Európai Unió (2023): Európai uniós finanszírozás, vissza nem térítendő és egyéb támogatások. https://european-union.europa.eu/live-work-study/funding-grants-subsidies_hu Letöltés ideje: 2023. január 10.
34. European Commission (2021/a): Annual report on European SMEs 2020/2021, Brüsszel, European Commission.
35. European Commission (2021/b): SME Country fact sheet: European Union, Brüsszel, European Commission.
36. greenlightpalyazatok.hu (2023): Greenlight pályázatok. <https://greenlightpalyazatok.hu/palyazati-fogalomtar/> Letöltés ideje: 2023. február 18.
37. Igazságügyi Minisztérium (2023): Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban közreműködő Szolgálat, Közétett beszámolók keresése. https://e-beszamolo.im.gov.hu/oldal/beszamolo_kereses Letöltés ideje: 2023. március 28.
38. Innovációs és Technológiai Minisztérium (2019): A magyar mikro- kis- és középvállalkozások megerősítésének stratégiája, Budapest, Innovációs és Technológiai Minisztérium.
39. [kavosz.hu](https://www.kavosz.hu) (2022): Megújul a Széchenyi Kártya Program. <https://www.kavosz.hu/hirdetmenyek/megujul-a-szechenyi-kartya-program/> Letöltés ideje: 2023. január 3.
40. KSH (2018): A kis- és középvállalkozások jellemzői. <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/kkv18.pdf> Letöltés ideje: 2022. május 30.
41. KSH (2020): Térképes Interaktív Megjelenítő Alkalmazás. <https://map.ksh.hu/timea/> Letöltés ideje: 2023. január 10.
42. KSH (2021): Magyarország 2021. Budapest, KSH.
43. KSH (2022/a): A vállalkozások teljesítménymutatói kis- és középvállalkozási kategória szerint. https://www.ksh.hu/stadat_files/gsz/hu/gsz0018.html Letöltés ideje: 2022. május 30.
44. KSH (2022/b): KKV: Piaci információk. <https://www.ksh.hu/kkv/megyei/index.html#> Letöltés ideje: 2023. január 10.
45. KSH (2023): Vállalkozásdemográfia (Működő vállalkozások száma) vármegye és régió szerint. https://www.ksh.hu/stadat_files/gsz/hu/gsz0073.html Letöltés ideje: 2023. február 10.
46. Magyarország Kormánya (2021): Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2021-27-re. Brüsszel-Budapest, Európai Bizottság.

47. Magyarország Kormánya-Európai Unió (2014): Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2014-2020-as fejlesztési időszakra. Budapest, Miniszterelnökség.
48. Nemzetgazdasági Minisztérium (2018): Széchenyi 2020: Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program. Budapest, Nemzetgazdasági Minisztérium.
49. palyaz.hu (2023): Pályáz.hu: Pályázati fogalmak. <https://palyaz.hu/palyazati-fogalmak/> Letöltés ideje: 2023. február 18.
50. palyazat.gov.hu (2014): Az Európai Bizottság által elfogadott operatív programok (2014-2020). https://www.palyazat.gov.hu/az_europai_bizottsag_altal_elfogadott_operativ_programok_2014_20 Letöltés ideje: 2023. január 12.
51. pályázat.gov.hu (2021): Fejlesztési Programok 2021-2027. https://www.palyazat.gov.hu/fejlesztési_programok_2021_2027 Letöltés ideje: 2022. június 2.
52. palyazat.gov.hu (2023): Támogatott projekt kereső. https://www.palyazat.gov.hu/tamogatott_projektkereso Letöltés ideje: 2023. január 10.
53. Pénzügyminisztérium (2015): Széchenyi 2020: Mikro-, kis- és középvállalkozások kapacitásbővítő beruházásainak támogatása. Budapest, Pénzügyminisztérium.
54. Ptk. (2004): 2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0400034.tv> Letöltés ideje: 2022. május 25.
55. Sztv. 3. § (4) 7. pont (2000): 2000. évi C. törvény. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0000100.tv> Letöltés ideje: 2023. márvius 7.

Mellékletek

1.sz. mellékelt: Mérlegek

16. táblázat: A Honey Magyarország Kft. mérlege

Eszközök	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A. Befektetett eszközök	15 572	15 343	12 465	32 899	36 285	29 094	23 633
I. Immateriális javak	1 056	707	407	205	65	92	148
II. Tárgyi eszközök	14 516	14 636	12 058	32 694	36 220	29 002	23 485
III. Befektetett pénzügyi eszközök	0	0	0	0	0	0	0
B. Forgóeszközök	25 622	1 782	1 270	19 402	29 149	13 419	14 305
I. Készletek	1 464	802	605	225	343	413	323
II. Követelések	7 660	119	479	1 758	10 083	7 937	8 424
III. Értékpapírok	0	0	0	0	0	0	0
IV. Pénzeszközök	16 498	861	186	17 419	18 723	5 069	5 558
C. Aktív időbeli elhatárolások	6 814	0	0	829	0	20627	3278
Eszközök összesen	48 008	17 125	13 735	53 130	65 434	63 140	41 216
Források							
D. Saját tőke	5 429	5 687	5 970	6 272	8 356	11 060	14 535
I. Jegyzett tőke	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
II. Jegyzett, de még nem fizetett tőke	0	0	0	0	0	0	0
III. Tőketartalék	0	0	0	0	0	0	0
IV. Eredménytartalék	1 308	1 722	2 281	2 970	3 272	5 295	7 995
V. Lekötött tartalék	910	707	406	0	0	61	65
VI. Értékelési tartalék	0	0	0	0	0	0	0
VII. Adózott eredmény	211	258	283	302	2 084	2 704	3 475
E. Céltartalék	0	0	0	0	0	0	0
F. Kötelezettségek	38 317	7 860	5 554	32 926	46 467	44 271	21 788
I. Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0	0	0	0	0
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	14 400	5 100	4 900	16 500	43 100	32 500	10 800
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	23 917	2 760	654	16 426	3 367	11 771	10 988
G. Passzív időbeli elhatárolások	4 262	3 578	2 211	13 932	10 611	7 809	4 893
Források összesen	48 008	17 125	13 735	53 130	65 434	63 140	41 216

Forrás: Igazságügyi Minisztérium (e-beszamolo.im.gov.hu)

17. táblázat: A HSKS Kft. mérlege

Eszközök	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A. Befektetett eszközök	6 008	34 312	46 920	44 285	51 168	34 836	26 466
I. Immateriális javak	19	246	246	246	719	8	4
II. Tárgyi eszközök	5 989	34 066	46 674	44 039	50 449	34 828	26 462
III. Befektetett pénzügyi eszközök	0	0	0	0	0	0	0
B. Forgóeszközök	17 500	46 723	38 523	87 116	55 118	130 884	202 077
I. Készletek	0	180	500	954	459	459	20 959
II. Követelések	11 829	42 302	36 517	83 489	50 413	37 719	108 341
III. Értékpapírok	0	0	0	0	0	0	0
IV. Pénzeszközök	5 671	4 241	1 506	2 673	4 246	92 706	72 777
C. Aktív időbeli elhatárolások	152	369	2869	0	0	0	0
Eszközök összesen	23 660	81 404	88 312	131 401	106 286	165 720	228 543
Források							
D. Saját tőke	21 271	72 638	68 588	72 283	80 160	105 162	114 832
I. Jegyzett tőke	500	500	500	3 000	3 000	3 000	3 000
II. Jegyzett, de még nem fizetett tőke	0	0	0	0	0	0	0
III. Tőketartalék	0	0	0	0	0	0	0
IV. Eredménytartalék	11 084	774	47 138	52 588	53 783	63 760	88 762
V. Lekötött tartalék	4 500	20 000	20 000	15 500	15 500	13 400	13 400
VI. Értékelési tartalék	0	0	0	0	0	0	0
VII. Adózott eredmény	5 187	51 364	950	1 195	7 877	25 002	9 670
E. Céltartalék	0	0	0	0	0	0	0
F. Kötelezettségek	2 379	8 760	19 724	51 301	21 988	60 097	113 710
I. Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0	0	2 300	1 000	-
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0	0	0	5 590	39 488	3 514
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	2 379	8 760	19 724	51 301	14 098	19 609	110 196
G. Passzív időbeli elhatárolások	10	6	0	7817	4 138	461	1
Források összesen	23 660	81 404	88 312	131 401	106 286	165 720	228 543

Forrás: Igazságügyi Minisztérium (e-beszamolo.im.gov.hu)

18. táblázat: A PHARMATEXTIL Kft. mérlege

Eszközök	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A. Befektetett eszközök	4 294	3 374	86 563	75 242	78 687	76 459	57 387
I. Immateriális javak	496	288	198	108	48	33	18
II. Tárgyi eszközök	3 798	3 086	86 365	75 134	78 639	76 426	57 369
III. Befektetett pénzügyi eszközök	0	0	0	0	0	0	0
B. Forgóeszközök	60 097	84 212	37 392	58 247	45 571	51 857	65 067
I. Készletek	23 893	29 896	23 028	18 788	25 424	26 684	25 586
II. Követelések	1 911	3 863	10 839	17 735	16 203	13 130	6 375
III. Értékpapírok	0	0	0	0	0	0	0
IV. Pénzeszközök	34 293	50 453	3 525	21 724	3 944	12 043	33 106
C. Aktív időbeli elhatárolások	56	51	0	50	0	0	0
Eszközök összesen	64 447	87 637	123 955	133 539	124 258	128 316	122 454
Források							
D. Saját tőke	58 554	85 295	84 459	79 148	77 069	81 663	72 955
I. Jegyzett tőke	3 030	3030	3030	3030	3030	3040	3040
II. Jegyzett, de még nem fizetett tőke	0	0	0	0	0	0	0
III. Tőketartalék	0	0	0	0	0	0	0
IV. Eredménytartalék	42 856	36134	62265	62265	62265	74039	74623
V. Lekötött tartalék	5 316	19390	0	0	0	0	0
VI. Értékelési tartalék	0	0	0				
VII. Adózott eredmény	7 352	26741	19164	13853	11774	4584	-4708
E. Céltartalék	0	0	0	0	0	0	0
F. Kötelezettségek	5 053	1 056	18 352	18 749	18 861	24 270	23 609
I. Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0	0	0	0	0
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0	0	0	0	5252	4020
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	5 053	1 056	18 352	18 749	18 861	19 018	19 589
G. Passzív időbeli elhatárolások	840	1286	21144	35642	28328	22383	25890
Források összesen	64 447	87 637	123 955	133 539	124 258	128 316	122 454

Forrás: Igazságügyi Minisztérium (e-beszamolo.im.gov.hu)

2.sz. mellékelt: Eredménykimutatások

19. táblázat: A Honey Magyarország Kft. eredménykimutatása

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Értékesítés nettó árbevétele	34 200	45 613	17 821	45 229	95 243	106 260	116 041
II. Aktivált saját teljesítmények értéke	910	0	0	116	0	187	105
III. Egyéb bevételek	39 024	9 297	709	15 013	6 783	23 423	14 635
IV. Anyagjellegű ráfordítások	57 046	45 051	12 395	31 802	66 063	94 813	94 600
V. Személyi jellegű ráfordítások	12 735	5 089	2 072	20 640	22 816	22 955	24 488
VI. Értécsökkenési leírás	2 533	2 697	2 878	5 927	7 662	7 418	6 429
VII. Egyéb ráfordítások	719	741	528	351	2 315	812	659
A. Üzemi tevékenység eredménye	1 101	1 332	657	1 638	3 170	3 872	4 605
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	1	1	0	0	12	0	1
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	752	965	334	1 228	974	973	854
B. Pénzügyi műveletek eredménye	- 751	- 964	- 334	- 1 228	- 962	- 973	- 853
C. Adózás előtti eredmény	350	368	323	410	2 208	2 899	3 752
X. Adófizetési kötelezettség	139	110	40	108	124	195	277
D. Adózott eredmény	211	258	283	302	2 084	2 704	3 475

Forrás: Igazságügyi Minisztérium (e-beszamolo.im.gov.hu)

20. táblázat: A HSKS Kft. eredménykimutatása

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Értékesítés nettó árbevétele	125 127	255 099	137 199	177 653	147 074	324 747	338 144
II. Aktivált saját teljesítmények értéke	0	0	0	0	0	0	0
III. Egyéb bevételek	2 034	1 946	4 495	31 053	11 465	73 520	3 125
IV. Anyagjellegű ráfordítások	97 694	171 443	96 672	149 087	109 202	304 242	277 027
V. Személyi jellegű ráfordítások	16 326	21 637	31 992	28 367	28 734	34 820	38 538
VI. Értécsökkenési leírás	889	2 926	7 230	7 229	8 362	10 192	12 186
VII. Egyéb ráfordítások	1 975	7 857	4 164	7 229	8 362	20 477	2 317
A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	10 277	53 182	1 636	2 083	9 505	28 536	11 201
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	8	19	18	0	0	0	0
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	0	229	421	512	727	1 698	530
B. Pénzügyi műveletek eredménye	8	- 210	- 403	- 512	- 727	- 1 698	- 530
C. Adózás előtti eredmény	10 285	52 972	1 233	1 571	8 778	26 838	10 671
X. Adófizetési kötelezettség	598	1 608	283	376	901	1 836	1 001
D. Adózott eredmény	9 687	51 364	950	1 195	7 877	25 002	9 670

Forrás: Igazságügyi Minisztérium (e-beszamolo.im.gov.hu)

21. táblázat: A PHARMATEXTIL Kft. eredménykimutatása

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Értékesítés nettó árbevétele	97 613	103 914	96 783	107 738	105 308	119 537	88 086
II. Aktivált saját teljesítmények értéke	- 847	2 976	557	- 4 312	3 785	- 651	6 214
III. Egyéb bevételek	2	34	796	6 002	5 995	5 965	7 066
IV. Anyagjellegű ráfordítások	44 141	44 779	44 238	45 096	47 053	57 251	48 078
V. Személyi jellegű ráfordítások	38 710	28 623	29 235	32 425	37 208	41 580	36 080
VI. Értécsökkenési leírás	3 410	3 563	3 199	14 331	15 665	17 228	19 288
VII. Egyéb ráfordítások	3 472	2 438	2 541	2 590	2 366	4 051	2 359
A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	7 035	27 521	18 923	14 986	12 796	4 741	- 4 439
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	1 172	964	495	748	796	840	485
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	482	336	196	231	375	274	582
B. Pénzügyi műveletek eredménye	690	628	299	517	421	566	- 97
C. Adózás előtti eredmény	7 740	28 149	19 222	15 503	13 217	5 307	- 4 536
X. Adófizetési kötelezettség	388	1 408	58	1 650	1 443	723	172
D. Adózott eredmény	7 352	26 741	19 164	13 853	11 774	4 584	- 4 708

Forrás: Igazságügyi Minisztérium (e-beszamolo.im.gov.hu)

3. sz. melléklet: Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: A kkv-szektor besorolása	5
2. táblázat: Nógrád vármegyei vállalkozások megoszlása méret szerint (%).....	10
3. táblázat: A kkv-szektor mutatói az Európai Unióban (2020).....	11
4. táblázat: Finanszírozási formák a tőke eredete és fajtája szerint.....	17
5. táblázat: A vizsgát vállalkozások adatai	34
6. táblázat: Honey Magyarország Kft. befektetett eszközök struktúrája (%).....	43
7. táblázat: HSKS Kft. befektetett eszközök struktúrája (%)	43
8. táblázat: PHARMATEXTIL Kft. befektetett eszközök struktúrája (%)	44
9. táblázat: Honey Magyarország Kft. forgóeszközeinek struktúrája (%)	44
10. táblázat: HSKS Kft. forgóeszközeinek struktúrája (%).....	45
11. táblázat: A PHARMATEXTIL Kft. forgóeszközeinek struktúrája (%).....	45
12. táblázat: A három vállalkozás likviditási rátája (%).....	56
13. táblázat: A három vállalkozás árbevétel-arányos üzemi eredménye (%).....	59
14. táblázat: A három vállalkozás árbevétel-arányos adózott eredménye (%).....	59
15. táblázat: A három vállalkozás árbevétel arányos adózás előtti eredménye (%).....	60
16. táblázat: A Honey Magyarország Kft. mérlege	71
17. táblázat: A HSKS Kft. mérlege	72
18. táblázat: A PHARMATEXTIL Kft. mérlege	73
19. táblázat: A Honey Magyarország Kft. eredménykimutatása.....	74
20. táblázat: A HSKS Kft. eredménykimutatása	74
21. táblázat: A PHARMATEXTIL Kft. eredménykimutatása	74

4. sz. melléklet: Ábrák jegyzéke

1. ábra: Vállalkozások néhány kategóriájának megoszlása méret szerint (2020)	6
2. ábra: A vállalalkozási tevékenység méret szerint (2018)	8
3. ábra: Vállalkozások száma Nógrád vármegyében (2015-2021).....	10
4. ábra: A finanszírozás főbb formái	16
5. ábra: A pályázaton nyertes vállalkozások megoszlása országosan (db).....	33
6. ábra: A beruházás összege és a befektetett eszközök értéke	36
7. ábra: Honey Magyarország Kft. eszközeinek értéke	37
8. ábra: HSKS Kft. eszközeinek értéke	38
9. ábra: PHARMATEXTIL Kft. eszközeinek értéke	39
10. ábra: Tárgyi eszközök.....	40
11. ábra: Honey Magyarország Kft. eszközök megoszlása	41
12. ábra: HSKS Kft. eszközök megoszlása	42
13. ábra: PHARMATEXTIL Kft. eszközök megoszlása	42
14. ábra: Honey Magyarország Kft. források értéke	46
15. ábra: HSKS Kft. források értéke	46
16. ábra: PHARMATEXTIL Kft. források értéke.....	47
17. ábra: Honey Magyarország Kft. források megoszlása	48
18. ábra: HSKS Kft. források megoszlása.....	48
19. ábra: PHARMATEXTIL Kft, források megoszlása	49
20. ábra: Értékesítés nettó árbevétele	50
21. ábra: Honey Magyarország Kft. eredménykategóriák.....	51
22. ábra: HSKS Kft. eredménykategóriák	52
23. ábra: PHARMATEXTIL Kft. eredménykategóriák	53
24. ábra: Honey Magyarország Kft. értékcsökkenés és tárgyi eszközök	54
25. ábra: HSKS Kft. értékcsökkenés és tárgyi eszközök.....	54
26. ábra: PHARMATEXTIL Kft. értékcsökkenés és tárgyi eszközök.....	55
27. ábra: A három vállalkozás ROE mutatója (%)	57
28. ábra: A három vállalkozás ROA mutatója (%).....	58
29. ábra: Foglalkoztatottak száma	61

FÜGGELÉKEK

NYILATKOZAT

a diplomadolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Adorján Sára
A Hallgató Neptun kódja: YKPAP7
A dolgozat címe: Az Európai Unió pályázati források hatása a nyertes kkv-kra a Balassagyarmati járásban (A GINOP 1.2.2-15 program hatásvizsgálata)
A megjelenés éve: 2023
A konzulens tanszék neve: Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott diplomadolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

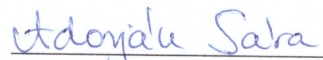
Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: 2023.04.25.

Hallgató aláírása

KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

Adorján Sára (hallgató Neptun azonosítója: YKPAP7) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a diplomadolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A diplomadolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: 2023.04.25.

Belovecz Mária

Belső konzulens
Dr. Belovecz Mária

A DIPLOMADOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Az Európai Unió pályázati források hatása a nyertes kkv-kra a Balassagyarmati járásban (A GINOP 1.2.2-15 program hatásvizsgálata)

Adorján Sára

Pénzügy szak, mesterképzés, levelező tagozat

Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet, Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Belső témavezető: Dr. Belovecz Mária, egyetemi docens, Szent István Campus, Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

Diplomadolgozatom témája az Európai Unió pályázati források hatásának vizsgálata, a Balassagyarmati járási nyertes kkv-k elemzésén keresztül.

A dolgozatom célja volt megvizsgálni, hogy a nyertes vállalkozások vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmi helyzetére, valamint a foglalkoztatotti létszámára milyen hatással van a GINOP 1.2.2-15 pályázat elnyerése. Három vállalkozás volt vizsgálatom tárgya.

Feltételezésem szerint a vállalkozások tárgyi eszközállománya, nettó árbevétele növekedni kezdett, míg a likviditására, jövedelmezőségére és foglalkoztatotti létszámára hatással volt a támogatás. Vizsgálatomban a vállalkozások mérlegeit és eredménykimutatásait vizsgáltam meg, majd pénzügyi mutatókat képeztem, köztük likviditási és jövedelmezőségi mutatókat és vizsgáltam meg őket, hogy a pályázat hatására hogyan alakult azok értéke a vizsgált 7 év alatt.

A kutatásom eredményeként megállapítottam, hogy a pályázat hatásos volt egyes területeken. A tárgyi eszközök értéke minden esetben megnőtt, de az végül csökkent pár éven belül, további beruházások hiányában. A nettó árbevétel két cég esetében növekedett. A likviditásra nem volt pozitív hatással, míg a jövedelmezőség csak egy cég esetén javult. A foglalkoztatottak száma minden esetben növekedett. Az elmaradt hatás miatt a javaslatom szerint egyes vállalkozásoknak szükséges a gazdálkodásukat felülvizsgálni, lépéseket tenni új ügyfelek szerzésére. A pályázat kiíróinak pedig szükséges számonkérni az elmaradt eredményeket a vállalkozásokon, ellenőrizni őket, a jövőben jobban megszütni a támogatott vállalkozásokat.